

Монах Давид Перовић
Православни богословски факултет
Универзитета у Београду – Србија

МЕДИОЛОГИЈА
И
ТЕХНО-ЕТИКА,
ГЕО-ПОЛИТИЧКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ
И
ТЕХНОЛОШКИ ДИЗАЈН

Созерцатељна поглавља

о

умешности холокауста

глобалне политике

глобалнога села

(Теолошки оглед: пост³-модерна и холокауст)

Апстракт. Библијско-еклесиолошка тема **добродетељствовања Сиону и подизања јерусалимских зидина** (Псалам 50, 20) спада под окриље **Господњег благоизвољења**; под окриље љубави Бога Оца и благодати Бога Сина и заједнице Духа Светога. И опет, она спада под изградњу Цркве живим словесним камењем. У том Храму: Храму живог Тела Христовог, **жртва правде, приноси и жртве свеспаљенице** (Псалам 50, 21) биће укинута као старозаветни, а **исповедање праве вере и живљење у складу са њом и љубав и ношење крста све до Страшнога Суда и свеопштега васкрсења** биће уведени као новозаветни. Ето то сада постаје храмовно и жртвено-евхаристијско благовољење Господње. То, а не нешто друго! Никако не хитлеровско: *Mein Kampf*; нити нацистичко: Холокауст;

не черчиловско: Галипоље; нити футуристичко: *american-dream*; не ни комунистичко: прелест и лицемерство и огрезлост у крви. — Све то опет нипошто не за рачун несанице и ноћних мора и паклених мука остатка света: генерација људи жена и деце! Не **телаца који се међу на жртвеник** (Псалам 50, 21), то јест људи, жена и деце што се уводе у гасне коморе и крематоријуме, и са којима се експериментираше без анестезије, без капи јелеја и без дашка милости.

Кључне речи. *Post³-модерна, медиологија, мас-медији, етика, гео-политика, амерички сан, холокауст, расизам, козмократија, Велики раскол, технолошке револуције, сајбер-сפעјс, хорор, револуција смрти, милост, благодат, пакао, Исток и Запад, новореформисани Јулијански календар.*

Key words. *The Post³-modern, mediology, mass-media, ethics, geo-politics, American dream, holocaust, racism, The Big Schizm, revolutions of technology, syber-space, horror, revolution of death, mercy, grace, hell, East and West, the newly reformed Julian calendar.*

I

МЕДИОЛОГИЈА И ТЕХНО-ЕТИКА

1. Пост³-модернистичка култура електронских медија у нашем глобалном, сателитско-кабловском селу и даље нам неприкосновено обећава целовитост општења. Па ипак се показује да комуникација путем информације није оно што су мали људи озвучене планете очекивали, људи жељни саговорника и његовог директног погледа у очи. Наиме, наш сачовек је закорачио у *нови свет* у коме, каже Меклуан, *влада брзина, у коме је време стало а простор ишчезао*. Електронска технологија нас је увела у епоху *секундарне усмености* која ствара осећај припадности групама већим од оних из епохе примарне усмености; групама које је исти Меклуан назвао *светским селом*.

Значајне промене у технолошкој комуникацији изазвале су потпуну промену. Мас-медији су променили све: начин читања и писања, ритам и форме дружења, а сада мењају вековне образовне начине и процесе; даље, логику, след догађаја, историчност, излагање, објективност, непристрасност и дисциплину што их потискује телевизијска машта; и још даље, приповедање, истовременост, присност, тренутачно задовољство и брзу емотивну реакцију.

Око моћи мас-медија сукобљавају се стране апокалиптичара и интегрита. Први мас-медије сматрају затворима без зидова, оружјем у рукама диктатора и демагога. Мас-медији стварају вештачке потребе, потиру разлике међу културама њиховим уједначавањем, своје кориснике они тиранишу садашњим тренутком и умртвљују им историјску свест. О медијима, пре свега о телевизији се говори и пише као о непријатељу критичког мишљења и пуне свести. Телевизија је хипнотизер, водич од слике до слике, блокатор његовог унутрашњег дешифровања. Она угрожава нашу самосталност коју градимо путем читања и писања. Она је заводница наших чула, и коначно, наш телекрата! Пред телекратом пак одлучивање се врши на основу предосећаја а не на основу чињеница. Задатак *spin-doktora* или

манипулатора мишљења на медијској сцени јесте тај да он погура идеје извесног политичког вође. Дакле он успешно користи резултате испитивања да би подржао, а убрзао и наметнуо неко мишљење.

2. Брзина технолошких проналазака не поклапа се са ритмом нашег сазревања и узрастања. Неравнотежа те врсте угрожава ону душевну и етичку повезаност којом настаје осећај братства, блискости и саборности. С обзиром на непосредан утицај комуникације на владајућу мањину људи која успоставља систем вредности тако што оперише информисањем и бави се бизнисом и политиком, субјект ове комуникације постаје каста у развоју, каста коју чине експерти за комуникологију и комуникацију, саветници-гуруи у сфери политичке комуникације, кадровске политике и маркетинга, радио и ТВ-журналисти, творци имица и брендова. Захваљујући томе, комуникација сама постала је идеологијом. Потрошачко друштво опет, коначно постало је комуникацијско. Према томе, колективно промишљене одлуке о ономе што има одлучујућ значај за наш живот нису замисливе без потребних информација и учешћа у дебати и процесу одлучивања.

Моћ обликовања друштава и промена начина живота налази се у рукама новинара, ево већ пуних сто педесет година. Лигу новинара и фото-репортера пак сматрамо *Седмом силом!* Па иако она то заиста јесте, судећи по њеним неизбројивим ексцесима и нечасним радњама — иста она нам се на делу толико пута представила и као *нечиста Седма сила*. Данас пак, моћ обликовања мњења се налази у рукама техничке интелигенције, лабораторија и истраживачких центара.

Техничка и технолошка предестинација постала је саставни елемент наше персоналности. Технолошким културе и живота увелико су постали рањиви наши обичаји и нарав-етос, сами токови наше свести, токови пост-нуклеаристичке и апокалиптичке историје. Еко-етика и њена близнакиња био-етика чине све да заштите старог насušног човека: прва да заштити поредак његовог космичког универзума од инвазије технолошке пошасте, а друга да сачува неприкосновеност његовог генетског универзума од *синдрома Вавилонске куле*.

3. Припадници корпорације професионалних новинара верују да је просвећење јавности предуслов правде и темељ демократије. Али у том случају света дужност новинара требало би да буде остварење ових циљева *кроз потрагу за истином и пружање поштеност и свеобухватног извештавања о догађајима и проблемима*. Ваљда зато што је професионална целовитост темељ поверења једног новинара. Зато Лига професионалних новинара и истиче етичку посвећеност позиву и прихвата кодекс начела и стандард дотичне праксе, кодекс који је праћен 1996. године.

Подсетимо се његових основних начела.

Прво, у вези са потрагом за истином и извештавањем: новинари треба да буду искрени, поштени и храбри приликом прикупљања, извештавања и образлагања информација.

Друго, у вези са минимализовањем штете: новинари који желе да се етички понашају треба да третирају изворе, субјекте и колеге као људска бића која заслужују поштовање.

Треће, у вези са независним деловањем: новинари не треба да се руководе нити једним интересом пре интереса јавности да она сазна истину.

И четврто, у вези са личношћу одговорношћу: новинари су одговорни својим читаоцима, слушаоцима, гледаоцима, и наравно, једни другима.

II

ГЕО-ПОЛИТИЧКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

4. *Та Америка — или — Све може бити поглед на свет.* Америчка Влада је основала индустрију за прераду свега и свачега, па и самога смећа, и ангажовала свога послушног грађанина за тај посао. *Заштита човекове средине од загађења, али без нас*, у ствари гласи парола Америчке Владе. *Могу само толико рећи: Ми имамо посла са алијансом евангелистичких фундаменталиста и десничарских политичара. Они желе да створе Божју државу у Америци. Застрашујуће је да су многи од њих убеђени у блиски страшни суд*, — даје свој коначан суд о њој философ Данијел Денет (*Време Дарвиновог повлачења?*, у: НИН, број 2871, 5. 1. 2006, 72). Америку ће потопити зној, крв и сузе свих оних о које се она огрешила. А да ли уопште има смисла питати: О кога се то досад она није огрешила?!

За Европу, или за стари свет обременен историјом Америка је била и остала један циновски неприкосновени екран. *Panavision* њенога света вазда је осциловао између раја и пакла; између златне грознице, сна о златном веку и кошмара о катаклизми света. За многобројне међу нама, Америка је била *нада људског бића*. Међутим, за песника Китса САД су *она веома омрзнута земља*. Други прилог прослави 200-годишњице америчке независности, и то за њен културни део јесте књига под насловом *САД 76*, која потиче од Француза: књижевника Мишела Битора и сликара Жака Монорија. О књизи Биторовог текста, Моноријевих сериграфија и тридесет хетерогених докумената-репродукција као колекције предмета који евоцирају историју САД и свакодневни живот, критика је изрекла свој суд: мала ремек-дела индустријности, смеле ерудиције и малициозне педагогије. Нашу пажњу је привукао стони чаршав од хартије са сликама-портретима 36. председника САД. Чаршав са председницима покапан је јелом и пићем, флекама од сладоледа, спанаћа, меда кока-коле, са историјом стварања заједнице држава. Мрље од крви натапају мрље од хране на ликовима убијених председника. Једном речју, у САД аутори су видели домовину модерног авантуристичког духа, будућности и инвенције. Наравно, ни за тренутак се не може прећутати ни америчко виртуелно, сателитско војерство, и положај наших личности, тотално узурпираних од њихове стране.

5. Холивуд је имао одсек за расизам, за мржњу према Индијанцима. Тако је публика широм света узимала удела у њој и плескала погибији црвенокожаца које су глумили белци. Паскалове речи као да су биле намењене тим сејачима мржње: *Истина је у томе времену толико замрачена и лаж распрострањена да истина не може бити позната ако се не воли.*

6. Индијанска племена су убијала Американце само на филму, а Американци су истребљивали Индијанце и на филму, и у стварности. Филмом популаришући геноцид, и практично га изводећи на највишем државном нивоу Американци су *сами* геноцид озаконили као стратешки чинилац своје унутрашње и спољне политике. Логика те политике гласи да освајању туђих простора мора да претходи медијско освајање кадрова, а њима да последује економски интерес *a priori* и *non discutandum!* И наравно, ту је време које ће сваки злочин врло брзо да преда забраву и поравнању, свирци и песми, перформансу и имиџу.

7. Атомске печурке Стенлија Кјубрика (*Др Стрејнцлав*) и песничке *Бомбе* Харолда Пинтера последњи су позив човечанству на јавну исповест и покајање; на једино преостало што још има да се каже, и да се учини. Јер јавни наступи бомбашког *ega* пост-нуклеаристичке епохе просто намећу овај рефрен:

*Ја сам бомба ближњему своме,
арсенал ватреног и хладног оружја против њега;
ја сам минско поље око ближњих својих,
њихов ракетни кишобранција у ваздуху и на морској пени;
међу њима ја сам први стратег смрти!*

8. Артур Кларк, писац научно-фантастичних романа, предложио је потпуну огољеност и ослобођење од откривенога Бога и предањскога човека. Категорију историјског он је заменио категоријом прогреса и тиме постао досад највећи пљачкаш и опустошитељ човека у његовом корену и језгру.

9. Сврха америчке технологије јесте да се људи најпре прислушкују, надгледају, унесреће и побију, а затим да се они анимирају и учине срећним; штавише, да се створе паметне машине са људским идентитетом (*Solo, Terminator I–III, Надгледач*). Није ли овде реч о претњи његовом етосу нечијом суштом злонаравношћу?!

Поглед америчке Владине Администрације на стварност јесте *крвави поглед на стварност*.

10. Американци хегемонисти у нашој епохи искорењују остатке хришћанско-ромејске цивилизације широм света, и то оне које нису успели да искорене ни Хуни, ни Визиготи, ни Франци, ни латински Крсташи. Дакле, хегемонисти су кренули у последњи поход на њене преостале центре. У исто време, на све стране бујају милитантни ислам и новоничућа цивилизација – цивилизација Водолије.

11. Ако су време и простор депонија умрлих и распаднутих, као и лешева свих врста, фетиша, и идола онда су идеологије и системи апсолутизовани до степена јединоспасавајућих виновници зала у свим видовима. Свака локална историја, макар она била историја саме Америке не може да открије свој истински смисао. Јер се она једноставно не уклапа у ону историју која је усмерена ка Царству Божјем. Исто тако, док је откривење смисла историје откривење о њеном

крају, дотле откривење смисла америчке историје иде у супротном правцу, у правцу њеног почетка, и са хилијастичким ознакама, упркос глобалистичким претензијама самих твораца америчког сна. Просто речено, ограничавање на простор и оглушавање о Царство Божје, превиђање Истине и враћање сенци Истине једнако је регресу што сада урушава целокупан пројекат америчког сна, и депонује га у зону смрти.

12. *Лакше ће бити Содому и Гомору у Дан судњи, неголи америчкој Администрацији, режисерки међународног холокауста :*

А Бог рече грешнику:

*Ко си ти да се позиваш на Моје законе.
И узносиш завет Мој у уста твоја.
Ти мрзиш поправљање и одбацујеш речи Моје.
(Пс. 49, 16–17).*

*Неправду је смислио језик твој,
неукротив је као изоштрен бријач.
Заволео си злобу већма од доброте,
да говориш лаж већма него истину.
Заволео си све разорне речи,
језик обмане.
Сам ће те Бог уништити заувек.
(Пс. 51, 4–7).*

13. Америку похарују и подривају и пале њени најодговорнији људи: председници, целокупна Администрација, радикални десничари, Алијанса евангелика, армија, бизнисмени, звезде ... Док она сама хара и подрива и пали наш васиони свет.

14. Амерички ратови су њене ватрометне игре, и америчке ватрометне игре су њени ратови. Ратне игрице су нус-производ широке потрошње за чије вођење су неопходни енергетски ресурси планете. Помоћу њих Стари свет се реорганизује у Нови, свет проамерички, са недовољно хлеба, али зато са обиљем опијата и игара у хипокритском маниру и по правилима мастер-церемонијала.

15. О свим глобалним зверствима америчке спољне политике Харолд Пинтер је проговорио у своје име, али и у име човечанства. Иако она непрестано строваљује на његову главу нуклеарне товаре: *То се никад није догодило, ништа се никад није догодило, чак и док се догађало није се догађало, није било важно. Није било од интереса. Злочини Сједињених Држава су систематични, стални, ужасни, немилосрдни, али врло мало људи уистину о њима говори... Америка је изазвала готово клиничку манипулацију моћи широм света, маскирајући се као снага универзалног добра. То је бриљантни, високоуспешни акт хипнозе (видети: Даунинг Стрит 10, у: Хвосно, бр. 48, 2006, 8).*

16. Народ који попут Турака скрива геноцид почињен над другим народом, рецимо над Јерменима, или Немци над европским народима, рецимо над Србима, или Американци, рецимо над Индијанцима, или над србима, своје потомству у наслеђе предаје кошмарно несвесно.

17. Индијански поглавица Сиетл утемељитељ је савремене глобалне екологије. Године 1854. он је послао *Поруке* белом поглавици Абрахаму Линколну. Једна од пригодних, еколошких порука поглавице Сиетла гласи:

If men spit upon the ground, they spit upon themselves.

Да смо ми прах види се када после неколиких дана непрања сперемо са себе прљавштину, а да смо земља види се када се после извесног броја дана од човековог упокојења његов леш заблати. Дакле ето, *ако људи пљуну на земљу, пљунули су на себе!* То јест, испљунули су себе!

Друга од пригодних порука поглавичиних гласи:

The end of living and the beginning of survival!

Да ће савремени људи постати еколошки грешници, и да они данас увелико јесу такви, предвидео је поглавица Сиетл, који је то и изразио рекавши: *Крај је живљењу, а почетак преживљавању!*

Уместо да живимо, ми ћемо преживљавати!

Боже, милостив буди нама еколошким грешницима да преживимо!!!

18. Виртуелни убица и виртуелни самоубица заједно представљају савршено војно наоружање данашњице. Међутим, IXΘΥΣ је и овој немани кост у грлу, коју она не може да прогута, па ће она пре или касније сама морати да извргне своју opakљену душу.

19. Амерички грађанин без помоћи својих недодирљивих властелина не може самостално да направи ни један једини корак, слично слепцу без штапа. Али, и његовим властелинима духовно слепим, штап је такође неопходан. Међутим, они га неће. Зато сва своја и отета људска права прогресивни Американац користи да би кршио сва људска права; како она у својој, тако и она у кућама широм планете. Његова одапета стрела прогреса по сваку цену се забада у срца људи планете као у мете. Чак, по цену да *због изгубљене парнице са правдом Уједињених Нација Американац разруши њено здање, и циглу по циглу цело баца у реку Хадсон.*

20. Оне који су од света и промовишу пиштољ и страх, као на пример Американци и Шиптари, свет љуби као своје, јер они говоре од света, и свет их слуша (Јн. 15, 19. 1. Јн. 4, 5). Међутим, поред свег обиља свога они оскудевају у обиљу радости која се стиче само кроз невоље у многонекушању! Исто тако, њихово богатство никада неће изобилувати у богатству простодушности, јер они нису простодушни, нити су пуки сиромаси, иако једни тврде да јесу а други умишљају да су богаташи (2 Кор. 8, 2). Али поставимо питање: ако су они богаташи и смеју све, зашто се онда толико плаше мирног суживота са остатком света?!

21. *Јуре ли коњи по литици, оре ли се море воловима, да ви претварате правду у отров а плод праведности у пелин? (Амос 6, 12) — о ви богови правде и пајаци ужаса, уједно!*

22. Нова вавилонска кула близнакиња на Волстриту пала је двапут и на два начина 11. септембра 2003. године. Тога дана је сама Америчка Империја почела незаустављиво да се урушава изнутра и споља, замахом своје крваве деснице. *Errur si perire*. Тога дана је и обелодањен планетарни рат са исламом. Истога тога дана је инаугурисан *homo terroris* — модел и производ домаће и иностране екстремне политике са својим органима експонаже. О њима читамо код оних који их и изобличују: Они покушавају да нам наметну (...) неког **дејтонског бога** и неку **дејтонску религију**; (...) *долазе да нас уче (...) квекери (...) секташи (...) пробисвети, како треба (...) и да верујемо и да се понашамо. Они који су изгубили веру у Бога Живога и Истинитога, (...) господаре светом и хоће да нас (...) преваспитају по својме.*

23. Сваки човек је посебна служба Богу. Амерички амбасадори и политичари су посебан ментални *locus*, који рај претвара у ментални пакао и пакао у ментални рај. Они производе самоћу која је врста смрти за све оне људе који не могу да је осмисле; или, којима Христос није највозљубљенији Жених.

24. Унутрашња дисциплина и глобални ауторитет Америке могли би да нестану са светске сцене под условом да се увек и изнова не проналази нови непријатељ. Да би опстала, Америка примењује теорију: *и пријатељу и непријатељу и себи бити непријатељ, да би могао да употребии право да се одбрании од непријатеља.*

25. *Мораћемо да се отарасимо било какве сентименталности и маштарија и да своју пажњу, на било ком месту, усредсредимо на наше непосредне националне циљеве. Требало би да се манемо наклапања о магловитим и нереалним циљевима као што су људска права, подизање животног стандарда и ширење демократије. Није далеко дан када ћемо морати да се позабавимо чистим појмовима моћи. Што нас мање гњаве идеалистичким слоганима, утолико боље.* (Из строго поверљивог тајног документа америчког министра спољних послова Џорџа Кенана, који је поставио основна правила америчке спољне политике 1948. године).

26. Седамнаестога на осамнаести фебруар 2008. године Америка је била друга по реду држава која је Шиптарима признала независну државу Косово. У оправдању свога чина Америка је устима Џорџа Буша Млађег, свога председника уствари истакла неопходност *наклапања о магловитим и нереалним циљевима као што су људска права, подизање животног стандарда и ширење демократије*. Зар се она на темељу реченога не *бави чистим појмовима моћи?!* На темељу горњих речи, она се итекако бави њима! С те стране, зар неће бити *утолико боље, уколико Америка буде била мање гњављена идеалистичким слоганима?!* Знамо само једно: да у свему томе *Туре није рекло: Ако Бог да!*

Спортисти и коцкари би Америци на то могли да кажу: Некадашња **наклапања** вашег министра Кенана данас су ти донела аутогол – аутонокаут – аутошах-мат – приморала те да себи просвираш метак кроз мозак на сеанси руског рулета!

Логичар би могао да јој каже: Класичан пример *Contradictio in adjecto*!

Теолози би могли да јој кажу: **А Бог рече: Хајде да сиђемо и језик им побркамо, да један другоме језика не разумије!**

Навуходоносор и његови клонови, Олбрајтова и Холбрук одговорили су у њено – у име Америчке Администрације: Ми јесмо подигли кип телету и киклопу, и свим народима јесмо наредили да им се клањају, али смо ми тиме постигли свој национални интересни циљ!

Псалмопевац јој је нанео прострелну рану: **Рече безбожник у срцу свом: Нема Бога! У њиховим устима искренности нема, срце им је пуно злоће; грло им је гроб отворен, а језиком ласкају!**

Харолд Пинтер јој је такође скресао: **Ох, Супермен! Никада се није десило! Амерички слон мора бити заустављен!**

Шиптар је имао разлога да јој се обрати: **Шум фаљиминдер! Ула мор Срб!**

А српске народне пословице су то давно предвиделе: **У лажи су кратке ноге, и: Ко другоме јаму копа, сам у њу пада!**

Србин мештанин са Косова и Метохије проклео је и њу и њеног штићеника: **Бог им је узео лену памет! Имали па немали! Писмима се тражили!**

III

ТЕХНОЛОШКИ ДИЗАЈН

27. Држати истину у неправди значи бити у безбожности и на удару гнева Божјега (Рим. 1, 18). Евро-амерички случај је случај замене славе бесмртнога Бога подобјем смртнога човека и птица и четвороножних животиња и гмизаваца (Рим. 1, 23). Авај свету и младости (*The Young Man's Christian Association*) данас и сутра, свету и младости крхкијим од биља.

28. И уметност се обретне у положају да се за њу каже:

*Докона па има времена за све,
богата па има све,
културна па зна све и
злочестива па чини све.*

*И она, и философија, имају своје трње,
своју Иродијаду:
непреподобноделообразну матер хуле и убиства,
свога инквизитора Душана Недељковића,
оцу Јустину и осталим осуђеницима
недораслог до ремења на обући њиховој.*

29. Песници који говоре да је истина лаж и да је свет лаж морају после тога да поставе пилатовско питање, — шта је онда истина? Неки опет у вези са њом бране само свој истинити песнички став, речима: *Други могу да лажу ако хоће, а ми песници—не!*

30. Немачки уметници, припадници Национал-социјалистичке партије који су остали у земљи за цело време владавине Трећег Рајха, овако су изложили апологију свога останка америчким војним иследницима, разликујући се по томе од других уметника својих колега, који су отишли из земље: *Остати и уметношћу бранити себе и земљу било је значајније од духа Дахауа и Аушвица.*

31. Практични резултати двеју теорија 20. века, Хитлеровог *Мажн Кампф*-а и Берђајевљевог *Urgrund*-а, свде се на исто: ни Бога, ни човека, ни света, ни људи, већ само пан-идеје потопљене у бездано *ништа*, и затопљене *ништавилом*; ексотерично као катафатично—празно, есотерично као апофатично—испразно; слобода као сверодно и сведржително све – а сама она непостојећа и незамислива, јер ето претходи и самој светворачкој вољи Божјој. *Urgrund* је философски *non-sens* и теолошка прелест!

32. Колико год био у снази, стваралац нема право да квари и да изопачује своје поштоваоце и своју публику! Штавише, он сам не сме да буде грешнији од њих! Јер ако лично он руши њихов преостали морал и њихову преосталу част, онда ће све и сва завршити у чељустима Молоха. И наше време не оскудева у ствараоцима—кваритељима, кадрим да и својом сенком науде, а камоли својом мишљу или речју, *blis*-кригом, сликом или фотографијом, филмом, или свим другим што себи приписује украсни придев уметности.

33. Источни и западни пан-модернисти заменили су благодат естетиком, жанром, стилем и поступком, па су још у естетичару, иноватору и стилисти пронашли замену за благодатног ревнитеља, подвижника и светитеља.

Кавафис, Хлебников и Мајаковски, Замјатин, Пиљњак и Бабел, Ејзенштајн, Пруст, Кокто, Превер и Цара, Тракл и Хесе, Ман и Грас, Мрожек, Твен, Фокнер и Керуак, Пазолини, Пикасо, Шагал и Бејкн, Велс, Буњуел и Антониони, Касаветис, Фазбиндер и Паскаљевић, Синатра, Азнавур и Хаџидакис, Дедић и Бадаламенте, Бајрамовић, Сиоран и Киш — само су неки од маркантних катализатора подметајућих се енергија. Они су и известитељи о учинку сирових и рафинираних страсти високога напона, што су као јара и лава спржиле хришћански свет 20. века у размерама првобитнога потапа. Преподобни ава Софроније Нови Есекски био је млад када му је пало у део да постане сведок историјских догађаја чији је трагизам превазишао сваки појам трагедије, а са којим се он до тада само у књигама сусретао. У складу са његовим искуством молитве за сав свет, баш као и

преподобног старца Силуана, већина човечанства, све до данас није дорасла јеванђелском хришћанству. Одричући се Христа као истинитог Богочовека, под било каквим изговором и у било којој форми, људи губе светлост беспочетнога Царства и славу богосиновства (*Јн.* 17, 24; 8, 24). Међутим, границе времена и простора, а са њима и страсти ми ћемо прекорачити и надићи само ако, и само када доживимо Христа као Живога Богочовека и Спаситеља. Само тада ћемо ми моћи да уђемо у онај облик бића на који се не може применити појам трагедије.

34. Човечанство је успело јавно да испољи страх од Орвелове *1984. године*. Међутим, оно ћути о кривцима који су сејали ветрове а осврће се на жетву: терор, помор и хорор. Луис Буњуел сматра да нам нову Апокалипсу галопом доносе четири неочекивана јахача: пренасељеност, наука, технологија и ширење информација, од којих му ми првог јахача-пренасељеност-нити признајемо нити можемо да сматрамо злокобним. У ствари, где год постоји и када се год појави злоупотреба врло доброг Божјег света, тамо постоје и тада се појављују јахачи Апокалипсе: Шиптари, који смишљено стварају демографски и нарко-експлозив. Већина висококвалификованих научника и проналазача у свету ради на усавршавању оружја за масовно уништење људи, а мањина њих за њихов опстанак. Технологија *свакодневно производи пошаст и копа нам заједничку раку*, јер ето, *другачије се не може!* Проток информација се представља као *велико достигнуће, нешто што човеку доноси добро, понекад чак и као човеково право*, а заправо је опаснији од претходне тројице јахача *јер их у стопу прати*.

35. Само је радосном вешћу о оваплоћеном Логосу могуће супротставити се (а)гностицизму Новог доба, и узвратити му контра-ударом. Стожер новозаветне вести су Личност и спасилачко Дело Богочовека Христа, те су према томе то и кључеви за разумевање и усвајање оба Завета, Старог и Новог. Реч о Христу јесте сама она *блага вест* или *радосна порука* о искупљењу човека; човека кога је искупила сама Божја љубав. Бог се кроз Христа сјединио са проблематичним људским бићем, па се тек тада смрт преобразила у живот, време у вечност а проклетство у благослов. Решено је најважније питање: питање наше смрти – њеног укинућа самом смрћу Христовом. Ето како је Његова смрт постала наш живот, па ми више не лебдимо над ништавилом, како је иначе гласила, и како гласи порука и поука мудраца овога света. У вези са њом, све вере и сви духовни покрети полажу свој главни испит управо на њој, на смрти превазиђеној или не, говорио је преподобни Јустин Нови Ћелијски. Отада живот око нас као да тријумфује над њом, мада она и даље страши многобројне међу нама, леди њихова срца и слушају њихове умове.

Откуда онтолошки страх и ужас код нашег сачовека и савременика, који је ето науком спознао неизбројиве тајне? Откуда код њега осећање плутајућег астронаута кроз беживотна пространства Вационе. Али његово отежано општење са сачовеком изазива још већу муку духу: стање усамљености које код њега даље изазива анхос, неурозе, депресију и растројство. Сачовек је збуњен савременим начином постојања. *Нуклеаристичка анархија исказује се као изврсна провокација демократије у којој свако, несрећан, образује свој контра-свет*. Човек је човеку постао *вампис* (А. Ferrara, *The Addiction*. D. Lynch, *Twin Peaks. Blue Velvet. Wild at*

Heart. I. Bergman, *Persona*. Тамни универзум А. Кроулија. Т. Абуладзе, *Покајање*. R. Polanski, *Dance of Vampires, or The Ferless Vampire Killers*). Човек је човеку постао трагикомичар који живи у свету апсурда, механизације и све већег самоотуђења (J. Tati, *Play Time*. *Les Vacances de M. Hulot*). Човек се поново вратио антихеројима Достојевског који су решавали проклета питања. И док је њима сметала толерантност према злу у свету, толерантност према насиљу ма-и-над-једном-детењом-сузом, дотле нашим савременим антихеројима смета толеранција добра у свету (*pax americana, pax britanica, odium albanum, odium croatum*). Проблем зла једни знају да артикулишу, а други не, па се над њим таквим муче, али и сами муче све друге око себе. Божја љубав међутим, једнако иште и њихово, и наше смирење. У противном, дакле у случају непоказивања смирења пред љубављу сви смо приморани да се понижавамо пред злом, а то стање је неиздржљиво. Ипак, шта преостаје у одсуству смирења? Подсећање на љубвеност бића, љубвеност свих људских бића, и упркос свему, на најсвечанији усклик: *Оног благословеног Који долази у Име Господње*.

Анти-свет-град-црква резултат су протеста нашег сачовека, болесног од смртног страха, окорелости, бесмисла, јереси, секуларизма, антитеистичке гносеологије и беспућа глобализма. Огољен до индивидуе и маске, лутке и трупине, као у помереном универзуму Дејвида Линча, Лона Чејна и Тода Браунинга наш сачовек је попримио димензије лавиринта или планете непознате, пуне и безобличне, упркос несагледивом прогресивизму (*Eraserhead. Dune*); димензије вампиризма и канибализма, упркос образовној мрежи (A. Ferrara, *The Addiction. Dune*); мрежи неисцрпних информација о планети и свему постојећем на њој (*Била Гејмса и Internet-галаксије*). Врста људи опет, људи из света организованог и корпоративног криминала, а без узвишене представе о нашем сачовеку, без икаквог обзира и милости према њему, осим као хуманоиду, дефинитивно постаје обвезник суду савести и одговорности Судњег Дана (*Michael Moore, The Awful Thruth*). Јер ми овде пред собом имамо призор да се неевхаристијским приношењем другог човека себи на жртву, као и употребом човека-жртве ради личних страсти и профитабилности баш сав динамизам нашег сачовека претвара у глобалистички чин вампиризма.

36. Америчка култура убијања, европска Унија система уцена и Унија европске магије са виртуелним чаробњачким светом наличним свету Харија Потера представљају опоненте хришћанској Европи. И еколошки проблем изазван нашим мислима и речима, и технолошки прогрес као стрела чезнућа и поринућа нашег ума, и отварање Пандорине кутије духова и чакри, и енергетски ресурси у науци, економији и политици, и глобална окупација планете пост³-модернистичком културом и маркетингом ствари лепих за гледање, укусних за јело и обманљивих за ум, — ето света као њиве за сетву ветрова, огњених и нуклеарних, широм наше икумене. Деца овога света су заиста спретнија и ревноснија од синова светлости у бављењу и искориштавању свега у њему. Али зато само деца светлости знају за јадац: за прастару обману из доба Божјег Врта сладости, и за Завете помоћу којих је могуће у њега се вратити.

37. Оно што је Томазо де-Торкемада једанпут учинио јавно Инквизицијом, то је Исак Њутн тајно учинио јересима (тринитарном и христолошком).

38. После колонијалних холокауста у Европи и Латинској Америци (Инке, Маје, Ацтеци), Северној Америци (Индијанци), Индији, Србији, Босни и Херцеговини, Грчкој, Јерменији и Југославији; после холокауста у Хирошими и Нагасакију, Аушвицу и Дахау, Јасеновцу, Доњој Градини, Крашким јамама и Јадовну ...; после тристогодишњег шиптарског холокауста над Србима Косова и Метохије и аустријског, бугарског и немачког холокауста над Србима посвуда, после циганског и јеврејског холокауста ... не поставља се више питање *умрети* и *зашто умрети*, него *како умрети* и *колико дуго умирати*?! А умови као умови, само ћуте, и смишљају како кога уморити.

39. Демонска *начала* и *власти* само крст може да жигосе, разоружа и победи (Кол. 2, 15). Тога се увек боје демонска *начала* и *власти* у људској зони иза *Широм затворених очију*.

40. На основу *invocatio* и *non-invocatio Dei* у европским Уставима видимо да синови овога света беспоговорно задржавају за себе све оно што је кесарево, а толеришу само минимум онога што је Божје, и то само онда када им је оно у интересу, и на Божју штету.

41. Европа не дозвољава Христу да је Он скупи, сабере и покрпи, иако ју је демон до сада већ сву оголузнио и обесветио и раскинуо.

42. Мучитељ постаје заробљеник свога злочина, савести и казне. Жртва би могла, ако би имала снаге у себи, и ако би имала времена да каже своме мучитељу да ће само она пострадали и добити венац, а да ће се он, мучитељ неописиво мучити и, завидети јој! Увек је тако било у драми мучитеља и жртве, и тако ће бивати до свршетка века.

43. ***Гностик—homo tremens***

*Мисљаици под коштаном куполом,
тронисани да ко сведржитељ
ти надгледаш своје небо — шириш ј од небеса,
ко и земљу — бездано си.*

*О мисљаици голени пребијених,
неистрајна стражо над дарима Мироточца;
осим тога, ти фтохоперифани¹ уме расипничке жизни,
дотакни се само Имена изнад свих имена
па ће престат одливање твоје снаге,
е, саслужитељу вишњих умова.
Чуј нас! — подивљала глублино
што узаврила јеси својим, што таласима туђинца,
ти преливаш црне земље прага,*

*па и њезина олтара, једног или другог.
 Камо теби настањивати се треба?
 У окусу Божјег Царства Небеснога
 с мелургијом² паки равном бестелесних,
 тек, пребивај овде али тамо где се небо-земља стичу
 земља-небо сваке ствари, там пребивај, не умишљај ти,
 о ратниче доброг рата,
 самурају што сасецаш³ помислове војске,
 ти тркачу к мирноме пристаништу.
 Скупи очи знатижељне еда згасне јарост сам' овдашњега,
 напрегни се те ослухни, узри слово неизречно
 да би приспо примраку најсветлијему.
 Не прелаићуј себе, зналче узвишених ствари,
 и бездетству не притеци да се благодати ти не нађеш туђ.
 Твоји оци, Оци свети, не дођоше од бездетне, страстпоклоне
 већ утробе чадољубне, чадомоћне, чадодетне.
 Наследник си благодати, царевићу,
 причесник Епикендра⁴ свих светова,
 како Створитељу нашем изволи се, баи Украситељу.
 Логос, живог срца, даде ум и срце, тело,
 раченије, твар људскоме бићу да сабира бисер сјајни
 многоцене вере, наде, баи љубави, слободе.
 А ономе ко не жели ни да копа, сеје, ни да жање и сабира
 како с Богом тако и с обоженим,
 но са рушитељем света, свих и свега,
 Дигимоном зверским мраколучним —
 забранит' му треба љуто приступ уму, јоште срцу, телу, а тек души
 нашега човека, образног, ту подобног,
 смртног, палог, грешног и усталог.*

¹ Сиромашан и горд.

² Музичко стваралаштво.

³ Псалам 17 (18), стих 29 (30). 1. Сам. (1. Цар.), 30,8. 2. Сам. (2.Цар.), 5,7.

⁴ Епицентар.

GNOSTIQUE

*O Penseur
 sous la coupole osseuse,
 intronisé quoiqu'irreprésentable
 puisses-tu pantocrator
 avoir surveillé ton ciel
 — plus large que les cieux,
 et la terre
 — abîme.*

*Penseur
les jambes brisées,
garde inconstante
sur les dons du Myroblite.
Et plus,
pauvre-orgueilleux esprit
à la vie prodigue.
Applique-toi seulement
au Nom audessus de tout nom
et tu seras guéri,
serviteur d'Esprits plus hauts,
et s'arrêtera le flux inconnu de ta force,
co-serviteur avec les esprits Saints.*

*Ecoute-moi
profondeur revenue sauvage:
toi portée propre, mais sur les vagues d'un étranger
tu te répands sur le seuil de la terre Noire¹
ou son autel, c'est égal.
Mais par où faut-il que soit ta de eure?
Sur le seuil du Ciel des cieux;
Mélurgie² puis égale aux incorporels.
Séjourne ici et là-bas
où se rejoignent le ciel et la terre
la terre et le ciel de chaque chose,
réside mais ne te laisse pas ferrer.*

*Combattant de la bonne guerre,
samourail qui chasse de lui
l'armée des agresseurs et qui les taille en pièces,
courreur jusqu'aux ports tranquilles.
Efforce-toi d'entendre la langue inaudible,
que tu parviennes par l'ouïe à l'indicible.
Rassemble tes yeux curieux
que peu à peu décline la colère les couleurs d'ici
et toi que tu parviennes à l'obscurité la plus lumineuse.*

*N'erre pas dans l'illusion, connaisseur de choses plus hautes.
Ne recours pas à l'absence d'enfants
que tu ne sois trouvé désert, étranger pour la Grâce.*

*Tes pères et les pères de tes pères
n'ont pas cru d'un ventre sans enfant, prosterné devant les passions
mais d'entrailles porteuses d'enfants et qui les font.
Et des enfants il y eu et de saintes forces.*

*Héritier tu es de la grâce,
dauphin,
toi de même gloire avec toi commniant,
épicentre³ presque innomable de tous les mondes.
C'est ainsi qu'avait bienveillance pour les deux⁴ le Créateur et l'Ornamenteur,
Dieu avec le coeur humain au dedans;
qu'à travers vous les mystagogues⁵
— esprit coeur et corps
— Logos et éros
se montrent tous les intérêts de la Trinité pour l'homme.
Le Leur création tout entière.*

*Mais à celui qui ne veut amasser
ni avec Dieu devenu homme
ni avec l'homme déifié,
au destructeur des mondes et hâisseur
au démon,
continuey, ô mystagogues, de défendre
tout accès à votre donation.*

¹ C. a. d. l'enfer, le péchi.

² Oeuvre musicale.

³ Corps, âme, esprit, coeur?.

⁴ Corps et esprit — vous — ум.

⁵ Coeur, esprit, corps.

44. Брига за заштиту младе публике и одговорност за њу када говоримо о штетном утицају уметничке субверзије потиче још од времена Платонових Дијалога: *Да ли ћемо безбрижно допустити деци да чују било коју површну причу коју су можда написале површине особе и да њихова свест прими идеје које су већим делом сасвим супротне од оних које бисмо желели да имају када одрасту? Не можемо. Права ствар ће онда бити да уведемо цензуру прозних писаца и допустимо цензорима да прихвате све приче које су добре и одбаце оне лоше.* Сви који су забринути због уметничких укуса младежи америчке, али и младежи глобалнога села, сигурно поздрављају овај Платонов савет. Џон Лок је још оштрији по питању залагања за посебну заштиту деце чије су способности да рационално користе привилегије слободе, иначе ограничене: *Дозволити му (детету) неограничену слободу, пре него што развије свест која ће га водити, не значи дати му повластицу његове природе да буде слободан, него га бацити међу звери и препустити га стању које је јадније у поређењу са њиховим и утолико испод људског.*

О којим је врстама уметничких укуса овде реч? *Филмска и музичка индустрија* су гране које се пружају ка младима, и то нарочито према тинејџерима, знатном делу филмске публике. Холивуд свакако не занемарује ову чињеницу свог економскога просперитета. Филмски продуценти, иако удаљени од пуританизма пристајали су на рангирање филмова намењених тинејџерској публици, чиме је

барем родитељима и адолесцентима упућивано упозорење. Међутим, продуценти су игнорисали високе стандарде кодекса који је обухватао забрану приказивања насиља, сексуално експлицитног материјала, злочина и расизма, чиме су сами овај кодекс осудили на морални неуспех.

Тинејџери, као и млађи од њих такође су сегмент публике која се опскрбљује музичким материјалима. Иако је рок-музика за резервисани укус естетски увредљива, њени текстови одражавају фрустрације и неизвесности адолесценције и адолесцената подложних утицајима. Музика је медиј комуникације за адолесценте који је повезују и са емоцијама узбуђења, среће и љубави. Али проблем искрсава када ту текстови и омоти албума и CD-а садрже накарадности, врсте непристојности, и величање неморалног понашања; ту мислимо на примере злоупотреба себе и осталих путем дроге, као и на све остало што су вулгарни и варварски *рок* и *реп* донели са собом и истоварили на сцену.

Телевизија је постепено ступала ка центру дебате о *слободи наспрам одговорности*. У епохи штампане културе, претходећој епохи телевизије, одрасли ликови по правилу били су приказивани као позитивни узорци (родитељи су увек били у праву, увек вредни морални чувари и надзиратељи, политичари углавном поштени, учитељи поштовани и свемоћни). Телевизија пак сада, свудаприсутна по својој медијској природи, заједно са вестима и ТВ-драмама, суочава младу публику са корумпираном политиком, нефункционалним породицама, недефинисаним узорима, тим кваритељима породичних веза.

Након периода парада измишљених ликова и хероја упамћених по врлинама, и који су наставили да живе у стриповима и ТВ-емисијама, наступио је период друштвених побуна и покрета контракултуре шездесетих и седамдесетих година; тада су претходне ликове руинирали потоњи. Генерације нових хероја сада су плутале у мору моралног релативизма; добри и лоши момци међусобно се готово нису ни разликовали; најновији хероји пак плутају у крви, остављајући за собом пожаре и катаклизме (њихово режање и урлици одјекују лавиринтима и тунелима медијског пакла). Холивудски продуценти и творци ТВ-програма свесни су чињенице да нису у стању да производе, односно да стварају по једначини или формули *уметничко дело исто је што и изражавање врлина*. Напротив, такав приступ стваралаштву за њих је нереалистичан и непожељан! Стога се они не морају равнати према њему. Међутим, нерешив проблем настаје чим они нападача и злочинца прикажу као жртву!

Рекламе за децу стварају тешко занемарљиве потребе, при том тешко удовољавајуће. Брига критичара медија односи се на утицај реклама на децу; већи део њиховог утицаја се окомио на комерцијализацију ТВ-програма за децу. Етичка питања остају нерешена како за телевизију, тако и за рекламну индустрију. Пропагандисти су прекорачили црту маркетиншке поруке усмерене ка деци као потрошачима. Тако ми сада имамо доказе да творци реклама врбују децу да утичу на родитеље; да прекрајају своје поруке за масе из обданишта; да играју на карту дечијих тржишних моћи и жеља: да се деци подмећу производи од дувана, дроге, дечијега криминала, дечије магије и вештичарења, дечије порнографије, дечијега многобоштва, дечијега сатанизма.

Свуда се осећа недостатак систематичног и свеобухватног програма екстерне критике медија. Усред живе полемике о традиционалним етичким питањима стижу најновији изазови произашли из експлозије информација и нових технологија. Етички изазови *сајберспејса* постају лични морални проблеми милиона корисника и становника Мреже. Сајберспејс је нерегулисани рудник информација. Интернет је још увек релативно у повоју, али полуга за велику узбуну је већ активирана, за узбуну у вези са комерцијализацијом *веба* и обманама. На информационим супер-магистралама јавља се све већа напетост и врева. Мноштво база компјутерских података, могућност дигитализације информација и њиховог похрањивања, али и сав потенцијал сајберспејса у добром и лошем смислу представљају голем морални изазов за етичаре и медијске персоне. Ту је кључно следеће: темељне вредности у досадашњем моралном резонувању у погледу истине, поштења, поштовања личности, правичности, покајања, страха Божјега, љубави, вере, стида, целомудрија ... треба да нам послуже и у суочавању са изазовима Информатичке ере.

45. Један париски булевар овако данас изгледа у тоталу: Љубав је охладнила и околно влада осећај промрзлости; температура нељубавности је испод нуле на топломеру срдаца већине пролазника. Сваки покрет, макар био налик милошти, био би добродошао; да ли шушкор лишћа између дрвореда, или зујање уличне светилке, да ли нечији знатижељан поглед, ако већ не и поздрав између два пролазника, а камоли љубазност, тек, све би то итекако било добродошло. Али...

46. Наступила је епоха православне теологије. Све се понаша лично и опстаје на принципу заједницења и љубави, а не индивидуалних права, самовоље, експлоатације и приватизације ресурса, тираније, агресије, ислеђивања, нарушавања еко-етике, био-етике, еко или био-права, био-егзистенције.

47. Технофобија је наставак нео-манихејизма; дачим, сва се мудрост практичког мишљења и живљења налази у начину употребе света: литургичком или нелитургичком.

48. Многобројни муслимани данас мрзе, одбацују и осрамоћују многобројне хришћане широм света, и разглашавају њихово име као зло (*Лк. 6, 22*). Многобројни хришћани се при том, наравно, не могу сматрати блаженим, јер у многим стварима они нимало нису недужни. Напротив!!! Презадужени су и код Бога, и код људи нехришћана и код света животиња!

49.

Козмократорија

Светом су овладали људи који прво учтиво замоле некога, а затим му овако говоре, и ово му раде:

Пођи са нама, узми удела у крви, а ми ћемо сакрити у земљу праведног човека, онеправдованог.

Прогутаћемо га живог као накао и избрисаћемо спомен његов са земље; посед његов многоцени узећемо, куће наше пленом многоцењеним напунићемо.

Твоје наслеђе повери нама, а сви ћемо стећи заједничку касу и једна каса ће бити свима нама (Приче Соломонове 1, 11-14).

Шта смо видели да се догађа са онима који су заратили против Српског Јерусалима или Косова и Метохије? *Ударени су раном да им се месо распада док су на ногама, да им очи труну у дупљама и да им језик гњили у устима (Захарија 14, 12), да им мозак сахне у лобањама и да су црвљиви колико су тешки.*

Када буде протекло довољно времена да све то умине, и када ови центлмени и нечији преци прођу безбедно, тада ће њихови потомци само процедити кроз зубе: *Sory!* — или *Пардон!* — и поново окренути нови паклени круг.

50.

Козмократорији

Ко је захваћен саветом рђавим, и напушта науку младости своје и завет божански заборавља, такав је поставио дом свој на крај смрти, и покрај пакла путоказе своје (*Приче, 2, 17-18*).

Грех је незаконоње. Зато и у самом славослављу молимо Господа да нас научи законима својим (1 *Јн. 3, 5*). Јер сваки који не твори закон, ни правду не твори и није од Бога, нити воли брата свога (1 *Јн. 3, 10*).

Бежите! — саветује апостол Павле у вези са грехом. Бежати од блуда, коцке, и од сваког другог греха; ето начина ослобођења од греха (в. 1 *Кор. 6, 18*).

Господ је Отац и не кажњава нас, нити нас искушава злом, него примењује васпитна карања и опомене (*Приче 1, 33*).

Дрво живота које је Бог засадио у Рају односи се на мудрост која је човеков ослонац и поуздање. Ка њему се, дакле ка послушању иде као према дрвету живота или мудрости, и од њега се једе, а не ка плодовима дрвета познања добра и зла, од којег се не једе (*Постања 2, 15-17. Приче 3, 18*).

Синови Царства биће као слуге неваљале изгнани у таму најкрајњу; онде ће бити плач и шкргут зуба и удео са лицемерима (*Мт. 8, 12; 22, 13; 24, 51; 25, 31*). Праведници пак засијаће као сунце у Царству Оца свога (*Мт. 13, 43*); они као словесне звезде (*Дан. 12, 3*), сунце и месец у небеској светлости, свако у својој слави (1 *Кор. 15, 41-42*). Синови Царства биће као слуге неваљале изгнани у таму најкрајњу; онде ће бити плач и шкргут зуба и удео са лицемерима (*Мт. 8, 12; 22, 13; 24, 51; 25, 31*). Праведници пак засијаће као сунце у Царству Оца свога (*Мт. 13, 43*); они као словесне звезде (*Дан. 12, 3*), сунце и месец у небеској светлости, свако у својој слави (1 *Кор. 15, 41-42*).

51. Сатанисти теже за апсолутном празнином, и њу они описују као *одсуство осећаја савести, кривице, греха и морала* — што иначе самим предрасудама сматрају.

52. Богови рата преиначују своје ратове за територије, робље и ресурсе у рат за информације као нисцрпне ресурсе, али и у електронско поробљавање људи унутар њиховог глобалног окружења.

53. Говориће се у једном од будућих времена: Пре атомског пожара на Земљи су постојали народи који су законом обесправљивали децу, жене и људе, а

људска права давали животињама и стварима и идолима, штитећи их свим силама, па и по цену неизбројивих људских жртава.

54. Антихрист је епигон и мајмунче, и крпељ који се окаменио од крви, и лишај који се упрашињавио, и баач туђег пламена којим се он и напружио; све је код њега толико античовечно и антибожно. Зато, како то да сав пород ехиднин може говорити о добру и злу, будући зао и лукав и кајиновац и ламеховац и вртешка?! Јер од сувишка срца говоре његова уста и делају његове руке (в. *Мт.* 12, 34) и постижу његови ханџари и пушке и његове мартинке и опијати.

55. Семантика броја — 666 — јесте убрзавање зла са циљем да оно сазри и да се самоурушавањем оствари. А његова бројчана вредност је срзавање на апсолутну нулу, јер зло не може да достигне своје бесконачно савршенство. Зашто? Зато што је оно самоосуђено на енормни утрошак личносне енергије без искорака, и то са непрекидним самоурушавањем. Ето зато *онај који није* не може да каже за себе да је *Онај Који Јесте!*

56. Хиперморбидну структуру индивидуе и Ада само је нежношћу могуће разорити; и опет, само овим речима могуће је по њој тући из све снаге:

*Сматрају да су њихови домови вечни,
њихово место боравка непропадљиво.*

(Па ипак) земљи дадоше своја имена.

Човек не преноћи у части,

он је као животиња која се убија.

*Такав је пут оних који се уздају у своју лаж,
будућност оних који се заносе својом беседом.*

Као овце иду паклу,

са смрћу као пастиром.

Већ у зору праведници ће их прегазити,

њихова снага ће нестати у паклу,

од боравка у њему.

(Псалам 48, 12–15)

57. *Захваљујем Богу својему кроз Исуса Христа за све вас што се о вери вашој говори по свему свету (Рим. 1, 7),* говораше апостол Павле Римљанима о њиховој вери. У међувремену свет о Римљанима и о њиховој вери говори следеће: *Латини су старе варалице.* Он приповеда о карактерним причама *nouvel vague noire* пост³-модернистичких друштава Запада?! О одјеку паралелних ратова на разним меридијанима?! О онима који устају на Бога и договарају се против Помазаника Његовог?! Другим речима: ако коза лаже, рог не лаже, и, ако ђаво лаже, његов реп не лаже.

Требало би да нас питање савести мучи: зашто сви добри и сви богобојажљиви, сви неустрашиви и сви човекољубиви људи својим ћутањем дозвољавају претпоставке за појаву и пројаву зла?! И то због страха ћутањем о мртвима пред завереницима ћутања! Па ипак, и у периодима глувих времена за мртве и у периодима забрана сваког њиховог помена јављали су се неустрашиви прекршиоци те забране и завереници говорења о мртвима, али и о живима као мртвима: Чарли Чаплин (*Велики диктатор*), Карлхајнц Дешнер (*Политика римских папа у 20. веку, књига 1-2*, Београд 2005). Драгоје Лукић (*Били су само деца, Јасеновац гробница 19. 432 девојчице и дечака 1/2*, Музеј жртава геноцида, Београд 2000). Владика Николај Велимировић (*Жетве Господње, Ђердан од мерџана, Служба Новомученицима Српским*). Јехуди Бауер (оснивач и васпоставитељ свеобухватне речи о холокаусту — *Поновно промишљање о Холокаусту*), Симон Визентал и Виктор Франкл, Јехиел Ди Нур (Ка-Цетник, *Аушвиц посебна планета, Кућа лутака*), Елиезер Берковиц (*Питање вере после Холокауста*), Богољуб Шијаковић (*Критика балканистичког дискурса, Прилог феноменологији другости Балкана, у: Пред лицем другог, 282-315*), Јован Ђулибрк (Координатор Одбора за Јасеновац Светог Архијерејског Сабора Српске Православне Цркве, докторант на Јеврејском Универзитету у Јерусалиму, CD — *Јасеновац — Доња Градина — Индустрија смрти 1941-1945*), Стивен Спилберг (*Шиндлерова листа*).

58. *Епитаф ловитељима праведника*

*Даде му се свето знање,
оно његов силан подвиг краси
а побожност му је од свих и од свега јача;
елем зло њега не надјача.
Глачитељи чојства и јунаштва
моћ вам беше закон,
праведник вам беше неугодан
јер ходове вам изобличи мраком.
Он имаше знање Божје
слугом Божјим назива се,
тежак беше вама за гледање,
све он друкчије сагледаше.
Лажи ваше, нечистоту избегава,
ви испробасте на њег' замке разне
вређањем па и мукам' испитасте њега,
кротост његова и мудрост благолика бејаху вам казне.
Милосрдни, Милостиви, Благи Спасе
благоликих Твојих заштититељу, Преукрасе.

Спомен је праведнога са похвалама,
узраст старости његове непорочан живот његов
туђа злоба не измењује памети му
нити лаж душу његову обмањује.*

*Благослов Господњи на глави му почива,
он је неуморан јер к мудрости рано рани,
брз и безбрижам је јер он бдије, њене силе ради.
Злоба њему никад не победи мудрост,
помисао смртних страшљива је,
замисли њихове погрешне су,
поређен са светлом њиним
он са Христом
над положајем звезданијем првенствује.*

(Према Причама и Премудростима Соломоновим, Главе 10. и 4.).

59. ***Молитва за једну трпезу
и за једну молитву свих људи***

Господе Сила, буди са нама, и пошаљи нам свеиштених посленика за Твоју преосталу жетву.

Господе Сила, буди са нама, еда би народи које Ти желиш криштењем да приведаш к Себи, дошли на Твоју гозбу.

Господе Сила, опрости нам, удостој нас и научи молити се Теби умом и срцем; удостој нас Твоје топлине и осијања.

Господе Сила, буди са нама, да би уста свакога од нас могла јести од Тебе Агнеца, Који се свагда приносиш а никада не нестајеш, већ се стално умножаваш. Амин.

60. ***Посвећено утамниченом
Архиепископу охридском и митрополиту скопском
г. г. Јовану VI***

Други запис о убијању

*Царе Царства Небеснога, не презри покајку вајних ми очију:
оне траже Тебе — језикоогњенообразну наду свему свету —
да узведеш небесима неонебесене
да посетиш нечувене од постања ближњеубице,
док увек нечујне и згажене да тешиш, Утешитељни Душе.
Свудаприсутни, удоми туђевне даром,
напој их силом мира Твога и Сам омили свима, Жизнодавче.
Сокровиште неукрадиво, уобличи нас крототом
обручи паки¹ добротом и омили нас сладчајши Душе и Боже.
Дођи и усели се у наслеђе Твоје,*

дођи и изагнај мраке из једанпут рођених светлости,
 дођи, раченијем² дозови Скопску,
 а Охридску и сваку миомирну страну утврди нам данас, о, Блаже.
 Заклони нас од браће небраће и од душа душегубних,
 које и очисти од сваке нечистоте.
 Штавише, приброј њих избраноме стаду
 Божанског Пастира нашега Христа, о Душе душа наших.
 Нек' усахне плође хедонизма,
 нек' спопа'не стид међ' нама поклонике овог пустопаине.
 Моћмо³ беше насилнога боговања, моћмо залуднога зборована,
 зато само нашег збегована, у туђини нама јутревана.
 Душе Истине, просветљуј до века достојање Твоје
 погружено у размрачени свет;
 крепи њега крушеног, скршеног, спелењеног.
 О, жезлом Владике, началством и славом
 да се порази тирјанин, да заблагоуха страсник,
 да се стопли и удобри комитаи.
 Покајање паки низводи на избрање, о Царе Небески,
 да му не досади добро мислити, добро зборити, добро делати,
 бестраићем ливанити⁴ свој мали путнички стан.
 О Тебе Сведобри са Оцем и Сином Његовим крепко да с'отимамо,
 Цркву живу неимаримо, њу за ближњу д' имамо, врлину светкујемо,
 образије и печат истовестности са Христом по дару бранећи.
 Време је да се праведно и страшно разгнеavimo на грех, не грешећи.
 Осим тога никако не грешимо, не грешимо се
 да потоњи зарар⁵ наш и потир не буде нам већи од досадашњег —
 и тако до судњег века, Господе, Господе.

¹ Опет, поново.

² Љубављу.

³ Одвећ.

⁴ Мирисом врлина испуњавати.

⁵ Губитак, штета.

**Посвета на утамничениот
 Архиепископ охридски и Митрополит скопски
 г. г. Јован VI**

Краток запис за убивањето

Царе на Царството Небесно,
 не презирај ја покајницата на вајните¹ ми очи:

¹ Вајни - (срп., adj." вајан "), оној кој е безволен, во јад, тажен, ожалостен .

тие Тебе те бараат – јазикоогненообразна надеж на сиот свет –
 да ги возведеш на небеса неонебесените,
 и посетиш уште од постанокот нечуените ближноубијци,
 додека нечујните и погазените секогаш да ги тешиш, Утешителу.
 Секаде присутни, вдоми ги туѓевните по дар,
 нив напој ги со силата на Твојот мир и Самиот омили им на сите, Жизнодавче.
 Сокровиште неукражливо, со кротката вообличи не,
 обрачи не паки со доброта и на сите омили не, мил Духу и Боже.
 Дојди и всели се во наследството Твое,
 дојди и изгони ги темнините од еднаш родените од светлина,
 дојди, со рачение² повикај ја Скопска,
 а Охридска и секоја миомирна страна утврди ни ја нам денес, Благи.
 Приклони не од браќата небраќа и од душиите на душегубците секакви
 и очисти не од секоја нечистотија.
 Уште, кон избраното стадо приборј ги,
 Троице, Небесни Пастору наш, Духу на нашите души.
 Нека пресекне плодјето на хедонизмот,
 нека ги зафати срам меѓу нас поклониците на оваа пустопасност.
 Отпоке беше насилното богување, отпоке залудното зборување,
 та затоа само нашето збегување³, нашето туѓо утронување.
 Духу на Вистината, просветлувај го довека достоинството Твое
 утопено во размрачен свет;
 крепи го него скрушениот, скршениот, впепелениот.
 Со Твојот жезол, начелство и слава
 да се порази угнетувачот, да заблагоуха страстникот,
 да се стопли и удобри манитиот⁴.
 Покајанието паки⁵ низведи го на наследството Твое,
 да не би му додеало на добро да мисли, добро да говори, добро да дела,
 со бестрастност ливанејки⁶ го својот мал патнички (при)стан.
 О Тебе, Седобри, со Отецот и Синот Негов крепко да се отимаме,
 Црквата жива да ја соградиме, та неа за ближна да би ја имале,
 доблеста да ја прославиме,
 образ и печат истоветен по дар врз нам бранејки ја.
 Време е праведно и стравотно на злото да се разгневиме, не грешејки.
 Сем тоа и никако не грешиме,
 не се огрешуваме подоцнежниот зијан⁷ наш и погибел⁸

² Рачение – (цркв.сл. Раченье; стр.грч. π. έρως,), љубов, утеха, наслада.

³ Од " збјег " – а) место, (...) каде бегалците се собирале на сигурно пред непријателот
 б) време, (...) периоди кога народот се склонувал пред непријателот
 в) збегување – (срп. в.п., збеговање), надоаѓање од разни страни и собирање на
 некое безбедно место.

⁴ Манит – (срп. маниташ, махнит; грч. Μανίτα, лудост), скоро луд, скоро како бесомачен,
 будалест.

⁵ Паки – (цркв.сл. паки, adv. Παλί), пак, повторно.

⁶ ливанејки – исполнување со мирис на доблести

⁷ Во изворникот стои срп. m. зарар, а преведен е како " зијан " ; обете значат штета, загуба.

*да не би ни биле поголеми од досегашниот (!) -
та се така до судниот век, Господе, Господе.*

61. Када је свети владика Николај Охридски и Жички све мешетаре, поткупљиваче и унесрећитеље појединаца и целих народа 20. века назвао *белом демонџом*, он то није учинио у стању афекта или нагађања, већ као пророк који док говори у Духу се и налази. *Злог ће убити зло, и љута ће бити смрт грешника (Псалом 33)*. Евро-амерички шесдесетосмаши контаминирали су српске животне просторе, и то из обести; да не би пропао НАТО-перформанс. Осудивши Србе на смрт они нису знали да осуђују и себе на спектакуларно умирање; као и то да ће потпасти под *псаламску* оштрицу (35/34 и 69/68). И тако, закон којим се они поносе затеже им се око шије као омча: они се диве лицу безбожника а знају да то није добро, одступају од правде на суду а знају да то није свето (*Приче Соломонове 18, 5; 5. Моисејева 1, 17*).

62. Све три технолошке револуције, прва енергетска, друга информатичка и трећа енергетско-информациона на молекуларном и атомском нивоу — очигледно је да нису довољно моћне да приволе носиоце модерне либералне демократије и економије да не постану *објекти обожавања и сврха самима себи у нашем глобалном политизованом и хедонизованом свету* — у коме је слобода постала *распусност, присвајање право а разлике деификација*. Управо су се на његовој срећи — схваћеној као *материјално и квази-спиритуално задовољство обавезујуће за све* — сломила кола човечанства и кренула да се суновраћују у неант.

Оно што је модерни амерички либерални протестантизам промовисао: *Бога без гнева који доводи људе без греха у царство без суда кроз службу Христу без крста*, Ново доба пост³-модерног плурализма и глобализма сада устоличује као једно *божанство без суверенитета које је довело људе без достојанства у једно раздобље без одговорности, користећи се богом или богињом по избору свакога понаособ и без икакве трагедије*. (Видети: Душан Пајин, *Постмодерна и религија: од деконструкције до денегације*, у: Наука, религија, друштво, Београд 2002, 79-80).

Свети пророк Исаија би на то можда цитирао своје лицемерно-жалосне савременике, претече данашњих лицемера:

Учинисмо завет са паклом и уговор са смрћу; ако наиђе јака бура, неће доћи на нас; постависмо себи лаж за своју наду, и лажју ћемо се покрити. (Ис. 28, 15). А затим би их он сигурно демаскирао:

Који се надају у лаж, узалуд, јер вас неће мимоићи бура, и неће вам отклонити завет са смрћу, и нада ваша на пакао неће опстати; ако наиђе јака бура, бићете јој за гажење. Када наиђе, захватиће вас; рано ујутру проћи ће по дану, и у ноћи биће нада зла. (Ис. 28, 17-19).

63.

Поема/Хорор **Хорор у народу и око њега**

⁸ Преведено како погибел, од срп., т. *потир*; в. потирати, што во буквална и преносна смисла значи газење, упропастување, сотрување, истребување.

*Чеговића коговићи у нас
Од чеговића никоговићи у зао час?!
Од никоговића никоговићи стасали
Од чеговића никоговићи постали!
Чеговићи од коленовића отпали
Коленовића изрод — никоговићи опасали!*

*Никоговићи су и никовићи
Никовићи нигденовићи
нигденовићи ништановићи !*

Где им је крај?!

Ништановићима са никоговићима!

*У њих сами празан клас
срамотни глас
згрбљен стас
кобни кас
око нас
на нас!*

64. Уједињена Европа не може бити ни *его*, ни *супер-его* света, зато што је она поново паганизована! Онога Који је једанпут ујединио Европу, и Који стално уједињује свет, Господа Исуса Христа, челници Европске Уније (који ову и условљавају) прећуткују и преко Њега прелазе, дајући свима до знања да они не рачунају са Њим!

65. Wongar (Сретен) Божић из Горње Трешњевице, пријатељ Аборицина, тачније, својим духом њихов, и зато њихов прозни спасилац од заборављања премостио је временску раздаљину између аборицинске цивилизације каменог доба Аустралије старе 30 хиљада година, и белог аустралијског човека атомске ере. Својим књижевним артефактима *Пут за bralgu babaku, Walg и Атомска трилогија – Цуду*, Сретен Божић пером и делом уствари показао је да су аустралијски белци проклети богови, а не Аборицини; и опет они, а не емигранти.

66. Претендовала на естетику или не, нацистичка ратна архитектура ће увек бити сагледавана кроз теорију и праксу Холокауста.

Да су Немци добили свој рат против целог света цео аријевски свет би живео у палатама и грађевинама Алберта Шпера, а постотак нижих људских бића живео би као њихово робље. Земљина унутрашњост међутим не би постојала оваквом каква је сада. Она би или била испуњена лешевима, или пепелом *нижних врста људи*. Уколико она дотад већ не би личила на једну кратерску урну.

67. *Нацисти су због Натчовека довели у питање своје техномагијско наслеђе Ананербе, закопано у леденим ходницима Арктика или Нове Швабије, а због неморала исти су довели у питање опстанак отачког наслеђа код оних народа које су окупирали и над њима холокауст спроводили.*

68. Камо лепе среће да је Химлер, *Велики црни магистар Црног Реда SS-а*, имао још једног масера и био-енергетичара поред Херстена. Јер би он, тада већ излудели Химлер, захваљујући успешној масажи и биоенергији те двојице постао попустљивији. Наиме, обојица би успела да умоле свога клијента, Химлера, *осетљивог на телесна страдања заробљеника (!)* да помилује, и да ослободи преко 120 000 заробљеника. Овако, масер Херстен успео је да у приватној режији од свога пацијента Химлера измоли слободу само за преко 60 000 заробљеника.

69. На сваки хрватски усташки помен геноцида Србије над Хрватима, Срби треба у овом тренутку нашироко да обелодањују хрватске усташке геноцидне акције *Бљеска* и *Олује*, па усташке геноцидне радње и чињење холокауста над Србима над Крашким и Јадовинским јамама и у Крајинама, у Јасеновцу и Доњој Градини, у Пребиловцима ... И кад год је, и где год је то бивало да је Хрватска усташка и проусташка држава спроводила геноцид над Србима у прошлости, у разним видовима данас, или оне за које би била спрема да спроведе у будућности, ето то треба објављивати! И све тако и дотле док јој Срби имало буду били на удару, и на домаку, и на сметњи, самим својим постојањем!!!

Сви пацифисти и сви чланови невладиних организација требало би да се забрину због хрватских усташких геноцида и холокауста јучерашњих, данашњих и сутрашњих! Јер све док ђаво усташама старим и новим буде затварао уста **да ниједан од њих не призна све своје кривице** у вези са потамањеним Србима, као и са осталим потамањеним, Јеврејима, Циганима, ... све дотле ни један једини Хрват међу починиоцима свих геноцида и холокауста над Србима – **неће моћи да се покаје!!!** И зато све дотле неће бити истинскога мира, нити правде ни на Балкану, ни у Европској Унији!!!

Ево правога посла за господу миротворце и судије, по могућству неуцењене, па ево и њихове, по могућству фер-игре!!! Ево и прилике да видимо ко то лаже: коза, или њен рог, ђаво, или његови рогови и реп, цврчак или мрав!!!

70. Авај остатку света од козмократора чија максима гласи пословно, а звучи злокобно: *Ми не бирамо пријатеље према циљевима него ми према циљевима бирамо пријатеље.* Авај! Јер та максима има за последицу то да козмократори не бирају бомбе према циљевима већ циљеве према бомбама.

71. *Носити круну на глави није довољно да би неко био цар*, каже ковач и витез Зигфрид, *господар ватре и елемената.* А сведоци геноцида почињених од стране ненародних режима у Африци опет, кажу, *да зло може победити само под условом да добри људи ништа не ураде.* Дакле, Хитлер и Черчил, Стаљин, Тито и НАТО ... побеђивали су, па ће и њихови настављачи побеђивати зато што добри људи нису довољно учинили да их зауставе када су то могли, као што они то ни

сада, када то могу да учине, не чине довољно. И ето глобалне стварности: да се све чешће и чешће врши холокауст, јер се холокауст све више и више обичава.

IV

Црквено-политички био-етос и био-екос Истока и Запада

*(наш историјско-богословски екстасис или иступљење
помоћу извора и докумената)*

72. Како би требало осветљавати теме: 950-годишњицу одвајања Римске Патријаршије од Православне Цркве 1054. године, а које је постепено текло и које се окончало тек за време Четвртог крсташког рата, с једне стране, и 800-годишњицу Четвртог крсташког рата, заузимања Цариграда и његову окупацију од стране Латина, 13. априла 1204. године, у трајању до 1261. године, када ће ромејски цар Михаило VIII Палеолог истерати Латине и обновити Царевину са центром у Цариграду, с друге стране.

Други део наше комбиноване теме опет, представља паралелу са темом *Четвртог крсташког рата и његовим последицама*, па би програмске смернице, с обзиром на блок теме, биле ове:

- а. период пре Четвртог крсташког рата,
- б. сами Четврти крсташки рат,
- в. Четврти крсташки рат у историографији и црквеној уметности, пад, промене и даљи развој Цариграда,
- г. аутократско наслеђе и преуређење јелинских држава и заједница,
- д. аутократско наслеђе и преуређење рубних подручја Империје,
- ђ. латинократска подручја, развој и међусобни утицај до краја 13. века и
- е. велике промене.

У избору тема опет, треба бити штедар:

1. Четврти крсташки рат као институција.
2. Историјски оквир крсташтва и његова веза са Јерусалимским царством.
3. Догађаји пре Четвртог крсташког рата и током његовог трајања.
4. Четврти крсташки рат у историографији и уметности.
5. Однос Цркава од 13. века па надаље.
6. Улога наоружања и стратегија у освајању Цариграда и последице које су произашле комадањем Византијског царства.
7. Развој и промене у економији, архитектури и уметности у самом Цариграду, у Никејском царству, у Епирској деспотовини и на Балкану.
8. Дешавања и промене у областима под латинском влашћу и међусобни утицаји Византинаца и Латина.
9. Последице које су Четврти крсташки рат као и остали крсташки ратови изазвали у Европи.

Први део комбиноване и органске теме сваког збора и разговора требало би да се односи на јединство, већ увелико нарушено, али званично прекинуто 1054. године, с обзиром да су се последице и првог и другог ужасног догађаја у

међувремену пројавиле и у икуменским димензијама, а не само у димензијама хришћанског Средоземног и Балканског басена. Пошто се означене теме све до сад тичу основне јеванђелске проповеди о Царству Божјем и крштавању свих народа у Име Оца и Сина и Светога Духа, следи да је сазив једног тако конципираног збора и разговора вазда потребан. Овај наш би се, наравно, итекако тицао Српске Православне Цркве и њених савременика 13. века, и то како оних из њеног хришћанског, тако и оних из њеног нехришћанског окружења.

Брижљивим избором тема са могућношћу великих синтеза које би обухватале и нашу помесну Цркву, као и брижљивим избором беседника домаћих и гостију, наш збор и разговор би допринели даљем расветљавању поменутих догађаја, јер они све до овога тренутка утичу на живот и хришћанске и нехришћанске Икумене.

Дакле, и зборови и разговори оваквога садржаја здржавају своју актуелност када се узму у обзир последице изазване прекидом јединства. А оне су такве:

а. да се у Други миленијум хришћанства ушло са тенденцијом и чином одвајања Римске Цркве од Цркве Источне, Православне, а да се у Трећи миленијум хришћанства ушло са појачаном жељом православних за јединством, с једне стране, и амбициозношћу и лобирањем римокатоличке Цркве да се прекинуто јединство пошто пото васпостави, с друге стране.

б. Што се другог догађаја тиче, поновићемо тезе црквеног историчара Власиоса Фидаса да крсташки ратови, пошто су разбили византијску Империју, хришћанима Истока не само да нису донели ништа добро ни позитивно, него су све учинили да ојачају ислам; да идеја јединства Цркава под римским папом не само да се није остварила, него је православне довела у положај да они између себе и римокатолицизма створе амбис, и то због страдања која су православни клир и хришћани претрпели за време олује римокатоличких крсташа; да Цариград после тога, ни до пада у отоманске руке 1453. године, није могао да се опорави; да је одбојност према Латинима била изражена у том степену да ни повремени покушаји уједињења не само да нису могли да уроде плодом, него су на крају штавише допринели радијем потчињењу византијске аутократије отоманским Турцима, неголи римском папи.

Подносиоци предлога и скице за сазив зборови и разговора као хришћани могу да се запитају:

Да ли су дух и идеја кршташтва згаснули после Осмог, односно Дванаестог крсташког похода, а који се доводи у везу са империјалним и папским претензијама старим и новим?! Наше скромно мишљење би гласило да када је Српски православни народ у питању, као и други православни народи, идеја и дух кршташтва се таквом силином непрестано окомљује на нас и наше помесне православне Цркве да смо ми присиљени да стално ископавамо амбис неповерења између себе и римокатоличке Цркве, односно Запада и Америке у будућности. Зар српском народу нарочито минула деценија не даје право да тако мисли и осећа?!

Када су Косово и Метохија у питању, минулих двадесет година не само да нам даје то право, него нас и приморава да своју косовско-метохијску катастрофу назовемо евро-америчким пројектом Девог односно Тринаестог крсташког рата. Преостаје нам још само да се надамо да новокрсташка окупација Косова и Метохије неће трајати до 2061. године, без обзира на чињеницу што нам је војна

врхушка тог најновијег крсташког похода управо то предочила у Пећкој Патријаршији: да ће присуство KFOR-а на Косову и Метохији трајати управо до 2061. године. И папски генерал за Метохију није закаснио да се, одевен у униформу KFOR-ове солдатеске, представи као паписта, и то у метоху Пећке Патријаршије у Будисавцима, на сами дан храмовне славе светог Преображења Господњег, 19. августа 1999. године.

На крају, нисмо ли усред шиптарско-алкаидске акције србождерства у спрези са унмиковско-кејфоровским цинизмом без премца недавно изведене широм Косова и Метохије имали још један покушај мучког унијаћења Срба, и то ни мање ни више него путем латинског Причешћа, у бази немачког KFOR-а стационираног у Призрену, граду цара Душана Немањића?! Као православни народ и Црква, ми, изложени шиптарској зависти и терору, с једне стране, и здруженим латинско-англосаксонским клеветима и преварама, с друге стране, имамо обавезу да своје зборове и разговоре ипак и пре свега усмеравамо у правцу трагичних догађаја који су се одиграли давних година 1054. и 1204. При том наш целокупан разговор морао би се одвијати мирно, трезвено и достојанствено, с обзиром на важност тема за разумевање значаја хришћанског, црквеног јединства, али и све трагике наше разједињености. Сазивани у тренутку планетарних гео-политичких конструкција зарад новог поретка, наши зборови и разговори требало би да осветљавају поменуте трагичне догађаје, али и да их доводе у органску и узрочно-последичну везу са савременим догађајима у Средоземном и Балканском басену, будући да ови неодољиво подсећају на све оно што нам се као православним народима и Православној Цркви у прошлости већ догађало, а ми све то тематски сложили.

Доминантне теме у историографији двају догађаја (1054 и 1204)

Политички и теолошки чиниоци који су претходили Великој схизми 1054. године.

Лионска унија Источне и Западне Цркве.

Каталог богословских и еклисиолошких тема унионистичког сабора у Лиону.

Последице Четвртог крсташког рата по дијалог двеју Цркава.

Став Српског Двора и Српске Цркве према државним и црквеним односима Византинаца и Латина у 13. веку.

Латински утицај на црквени живот и уметност Грка и Срба у периоду од 1204. до 1261. године и даље.

Промена геополитичке и хришћанске слике Средоземља узрокована Четвртим крсташким ратом.

Улога политичких и црквених личности у трагичном догађају Четвртог крсташког рата.

Однос Империје и Цркве на Истоку и Западу у времену Велике схизме и Четвртог крсташког рата.

Велики раскол 1054. године и Четврти крсташки рат са латинском окупацијом Византијског царства 1204–1251. године

Каталог историјско-политичких и теолошких тема са напоменама

Ауторитативни коментари и критика у црквеном Законодавству

Јован Зонара – састављач коментара на анонимну Канонску збирку од 14 наслова и тумач текстова по важности (прихвата логички доследну али историјски вештачку схему која има поставку да такозвана Апостолска правила имају већи ауторитет од саборских текстова, а одлуке Васељенског сабора да су изнад одлука Помесног сабора).

Алексије Аристин – Зонарин настављач, аутор буквалнијег и краћег коментара, базираног на скраћеном зборнику канона – *Епитоми* (тумач значења текстова у историјској условљености).

Теодор Валсамон – базира своје дело на Фотијевом *Номоканону*, ради на координацији црквеног и државног законодавства, то јест на кодификацији државних закона, с обзиром на контрадикције у односу на Цркву (даје превагу *Василикама* над Јустинијаном и, доследно томе, у неким случајевима превагу над Фотијевим *Номоканоном*. Он наглашава државно законодавство новијег облика, али првенство даје црквеним канонима над законима – *Коментар Номоканона* I, 2, PG 104, 981C – и обратно. У пракси се понекад позива на државне законе пренебрегавањем јасне саборске дефиниције – Коментар Лаодикијског 58. и Петошестог 59, којим се забрањује служење светих Тајни по приватним кућама, што и укида *Новела* 4 Лава VI.

Истицање царске улоге нагони Валсамона да подвлачи и ауторитет Васељенског патријарха у општим пословима Цркве. Он Цркву види као централизовану у оквирима идеалног универзалног хришћанског царства. Проблеми ове, канонске литературе проистичу из самих канона, царског законодавства и коментара. Литература је извор за разумевање византијске средњовековне еклисиологије, иначе несистематски изложене. Њен главни проблем јесте канонски однос између патријарха и митрополита; контроверзе у вези са овим проблемом тичу се улоге цара у пословима Цркве. Васељенски патријарх је истовремено и државни чиновник. Његова световна функција испољава се у праву да крунише цара (привилегија од 10. века) и обичају да у случају потребе преузме регенство (идеја Валсамонових коментара о централизацији царској и патријарашкој – 28. канон Халкидонског сабора). Патријарси 14. века Калист и Филотеј уче о *универзалном вођству*, приписиваном Цариградском патријарху.

Синодални и патријарашки декрети

Цариградски патријарх – де факто јесте поглавар целе Источне Цркве (у периоду Византије). Његова власт описана је као *првенство части после римског епископа* (Канон 3, Другог васељенског сабора). Канон 28. Четвртог васељенског сабора говори о привилегији *изравној* привилегији Рима. Привилегије, права и широка патријарашка јурисдикција засновани су на престижу *царскога Града*, и нису водили ни најмањој слутњи непогрешивости патријарха.

Синодикон Православља – (843. године чита се у свим црквама Прве недеље Великога поста) представља примарни извор за наше познавање византијског еклисиолошког самопоимања. (Синодикон као византијски магистеријум у акцији против платонизма Јована Италоса, 1076–1077, 1072; христолошка одступања

Јованових савременика, Нила Калабријског, Евстратија Никејског (1117), Сотириоса Пандогениса (1155–1156), Константина Крфског и Јована Ириникоса (1169–1170). *Једанаеста анатема Синодика* уперена је против Јована Италоса. Истакнута су два догматска става Синода: а) класични грчки философи су јересијарси, и осуда јеретика истовремена је и осуда философа (*Пета анатема*). *Седма анатема* тиче се разлике оних који прихватју *луцкаста мишљења* философа и оних који се баве *јелинским студијама*. Следи даље анатемисање серије платонистичких поставки које су приписиване Италосу и које су идентичне оригенистичким тезама, а које је одбацио Јустинијан, односно Васељенски сабор од 553. године; затим преегзистенције и пресељења душа; па одрицања телесног васкрсења; вечности материје; самосталног света и идеја, итд. (одлуке из 1076 – 1077). Тако ћемо у будућности ми имати односе између источног, византијског, више патристичког а мање грчког богословља, и западног схоластичког, а више грчког, односно философског богословља.

Спор између Григорија Кипарског, патријарха цариградског и Јована Векоса, бранитеља Filioque, по питању исхођења Духа Светога (видети: Векосова аргументација: *Син је придружени узрок*, односно, *синовљевски узрок упућује на очински узрок*, PG 142. Јован Мајендорф, *Студија о Григорију Палами*, 1964, стр. 13 (на енгл.).

Лионску унију 1274. или Сабор уједињења папа Павле VI назвао је Четрнаестим васељенским сабором. Овај Сабор је Filioque-у дао снагу закона и догме, и тако је њиме обавезао латинско хришћанство. (Видети: Клеман, *Византија и Сабор у Лиону*, у: *Хришћанско јединство*, Лион, 1975, бр. 37 (на франц.). Сергеј Булгаков Filioque назива догмом о папи (видети: *Утешитељ*, Париз, 1936, стр. 137 (на франц.). Декретом уједињења на Сабору у Лиону пак прихваћени су Filioque и *папски Примат*.

Раскол Истока и Запада

Међусобно удаљавање РOMEјског Царства и Франачке Империје значи постепено отуђење у мисли и пракси, дивергентан развој у богословљу и еклисиологији (недостатак еклисиолошког мерила за решавање богословских, каноничких и литургијских проблема који су раздвајали Исток и Запад; средњовековни развој римског Примата као коначно мерило у догматичким стварима стоји у супротности са учењем о Цркви, са учењем које је преовладавало на Истоку; дакле, размимоилажење о учењу о власти у Цркви).

Контроверзе

Filioque – Византија га је сматрала централном тачком неслоге између Истока и Запада. Њиме се Латинска Црква супротставила тексту прихваћеном на Другом Васељенском Сабору и дала догматски ауторитет неправилно схваћеном учењу о Светој Тројици. Оно је прихваћено у Риму вероватно 1014. године, а у Символ Вере је унесено у Шпанији у 6. веку. Фотије први побија Filioque 866. године (у *Окружници Источним патријарсима* стоји да је Filioque *круна зла* што су га франачки мисионари унели у Бугарску – PG 102:725C. У свом делу *Мистагогија*

свети Фотије упућује похвалу папи Јовану VIII због храбрости да се супротстави ширењу ове новотарије: PG 102: 380–381).

Јован Векос (1275–1282), латинофрон је, од стране цара Михаила VIII Палеолога постављен за патријарха са циљем да у РOMEЈСКОМ царству пропагира Лионску унију (1274). За латинофроне изрази *кроз Сина* и *од Сина* имају исту вредност за веру у Свету Тројицу. За источне пак, предлози *од – ѓк* и *кроз – диѓ* имају значење харизме Духа, а не ипостасног исхођења.

Григорије Кипарски (1283–1289), председавајући Сабора 1285. године, званично је одбацио Лионску унију. Одобрава се израз *вечно пројављивање* Духа кроз Сина – *Томос из 1285: PG 142: 240С* – харизме Духа нису временски створене реалности, него су оне вечна нестворена благодат или *енергије* Божје. Став Григорија Кипарског гласи да је Отац једини узрок постојања Сина и Духа Светога, а да су Син и Дух узроковани; изрази *екфансис*, *фанеросис* и *происис* код Григорија не односе се на узрок постојања Духа Светога, него на његов начин постојања. Други изрази су *екфансис* и *ипарксис*, затим *ипарксин*, *ехин* и *ипархин*, односно *сунце*, *зраци*, *светлост* – *извор*, *река*, *воде*. Израз *вечно блистање Духа кроз Сина* еквивалентан је изразу *енергија која је произашла од Оца и пролази кроз Сина*.

Основно питање у полемици гласи, да ли је *тројичност* или *једносушност* оно прво и основно у доживљају хришћанске вере. Иза филиоквистичког спора стоје две тријадологије: а) јелинско учење о ипостасима, и да су лични односи Оца и Сина и Светога Духа основно полазиште тројичног богословља, и б) латински, августинијански приступ Богу као простој суштини у којој се тројичност личности може разумети само у терминима унутрашњих односа.

Фотијева *Окружна посланица* из 867. године односи се на критику литургијске и канонске праксе што су је франачки мисионари увели у Бугарску (опозиција ожењеном свештенству, миропомазање које само епископ врши, пост у суботу). По Фотијевом мишљењу латинска интерполација *Filioque* у Символ Вере и учење које је из тога произилазило једини су догматолошки проблеми који воде ка расколу (Петар Антиохијски око 1050. године и Трофилакт Бугарски око 1100. године подржаће мишљење да је *Filioque* једини проблем у односима између Истока и Запада).

Раскол у 11. веку често се сводио на дискусије о ритуалној пракси. Михаило Кируларије међу *латинским јересима* спомиње и употребу бескваснога хлеба у Евхаристији, попустљивост у посту, крштење са једним, уместо са три погружења, и слично (видети: Кируларије, *Писмо Петру Антиохијском*).

Од постојећих проблема Грци су, колико *Filioque* толико и проблем *азимуса*, односно употребе бескваснога хлеба помињали и наглашавали у латинској Евхаристији. Кируларијеви пријатељи и савременици Лав Охридски и Никита Ститхат, али и наследници, понављали су следеће аргументе: 1. употреба бесквасног хлеба јесте јудаизам; 2. она противречи историјском податку саопштеном у синоптичким Јеванђељима да је Исус узео *хлеб*; 3. његова симболика је *смрт*, а не *живот*, јер квасац у тесту исто је што и душа у телу.

Уз аргумент 2. стоји питање, да ли је Тајна Вечера била пасхална? Ако јесте, у том случају је био употребљен бесквасни хлеб. Или, да ли је Исус намерно прекршио закон да би установио *Нови Завет*? Може ли *артос* који означава обичан хлеб такође да означава и *бесквасни хлеб*?

У вези с аргументом 3, Никита Ститхат је био увучен у расправу са Јерменима који су употребљавали бесквасни хлеб у Евхаристији. По мишљењу Грка, Латини су пали у *аполинаријеву јерес* и почели да одричу да Христос као човек има душу. Грци су још тврдили да хлеб симболизује Христову човечанску природу, те да би одражавао халкидонско православље хлеб мора да буде *одуховљен* и *динамичан*, односно испуњен живим енергијама човечанске природе.

Унионистичким исповедањем вере које је цар Михаило VIII Палеолог (1259–1282) требало да потпише, тврдило би се да се душе *после смрти чисте огњем пургаторијума* пре него што на небу почну да уживају плодове покајања, а молитве су потребне да би њихови *болови* били олакшани (Mansi, XXIV, 70a).

Ромејска традиција је одувек признавала да су молитве за умрле оправдане и нужне, и да јединство свих чланова Христовога Тела смрћу није прекинуто, те да заступништвом Цркве покајници могу да се приближе Богу. Међутим, Црква није признавала учење о искупљењу преко *задовољења*, а *чистилишне муке* је сматрала изразом чисто легалистичке природе.

Власт у Цркви

Иза различитих догматских, дисциплинских и литургичких расправа стајала је еклесиологија дихотомије. Средњовековно папство резултат је дугог догматског и институционалног развоја у коме Источна Црква није имала ни могућности ни жеље да учествује.

Реформистичко паство 11. века служило се устаљеном западном егзегезом. Одељци о улози апостола Петра (Мт. 16, 18; Лк. 22, 32 и Јн. 21, 15–17) систематски и легалистички су примењивани на епископа Рима. Ову традицију Исток није прихватао, иако њу Византија није потпуно игнорисала; штавише, употребљавала ју је у свом обраћању Риму са намером да се задобије наклоност одређеног папе. Међутим, томе никада није придаван богословски значај (Свети Фотије сматра да је Петар *предстојник* апостолскога хора и да је постављен као црквена стена, а да га је Истина одредила да буде кљученосац Небескога Царства – *Омилија* 1). Право значење овога и оваквих одељака не може се разумети независно од општих претпоставки о природи хришћанске вере и начина њеног чувања и трајања у Цркви. Христове речи упућене Петру имају сотириолошко, а не институционално значење (видети: Николаос Керамевс, *Омилија* 55. PG 141: 965a. Јован Мајендорф, *Петров примат у Православној Цркви*).

Целикупна еклесиолошка дебата између Истока и Запада може се свести на питање: да ли вера зависи од Петра или Петар од вере?! Према учењу светог Кипријана Картагинског (3. в.) *Петрова столица* припада епископу сваке локалне Цркве. То учење остаје узор за Ромеје (свети Григорије Ниски, *De castigatione*, PG 46, 312C. Dionisije, *Eccl. hier*, VII, 7. PG 3, 561–564).

Никола Месарит се обраћа Латинима по заузећу Цариграда од стране крсташа 1204. године: „Обећање које му је (Петру) дао Спаситељ, имало је католичанско значење (...) а ви га силом сводите на уско и лажно тумачење, приписујући га искључиво Риму. Ако би то било тако, немогуће би било да свака Црква верних, осим оне у Риму, поседује Спаситеља у потпуности (...).“

Ромејима је била страна идеја да једна посебна Црква, у пуном богословском смислу може више него нека друга да има овлашћења у очувању Петрове вере. За њих је консунзус епископа, а не власт једног посебног епископа био највиши могући знак истине. Отуда потиче његово инсистирање на власти сабора и неспособности да разумеју римско учење о папству. Међутим, не ради се о томе да им је сама идеја примата била страна. Једноставно, они су га сматрали меродавним за саборско законодавство, а не Богом дату функцију неке посебне Цркве.

Две идеје о примату

Francis Dvornik овако тумачи однос Рима и Петра и римског епископа: „Рим је свој престиж у Италији и другим западним провинцијама (...) дуговао поштовању што га је млада хришћанска заједница на Западу исказивала светом Петру (...) чији су наследници римски епископи“.

Историчари наводе чињеницу да је Рим једина локална Црква Запада која је доказивала право *апостолског порекла*. Међутим, на Истоку су постојали безбројни градови и насеља који су могли аутентично да докажу да су их основали Апостоли Петар, Павле, Јован, Андреј и други. Ове *апостоличности* нису могле изискивати никакве јуридичке претензије. Исток је остао прагматичан у својој дефиницији свеопштег или локалног примата међу Црквама. Овај став је учинио да сукоб постане неизбежан онога тренутка када је Рим признао апсолутан и догматски значај *апостолском* мерилу првенства.

У Ромејском царству *прагматизам* је означавао прилагођавање структури државе, и оно је објашњено 28. канонем Халкидонског сабора. „*Оци су старом Риму с правом дали привилегије; он је био царски град. И 150 највернијих епископа (у Цариграду 381), руковођени истим мислима, дадоше исте привилегије најсветијем трону Новог Рима, с правом судећи да град који је почастиван присуством цара и Сената треба да ужива исте привилегије као и стари царски Рим, и да у царским стварима треба да буде узвишен као и онај, а по рангу одмах после њега.*“

Овај текст апсолутно није имао за циљ да потисне престиж Рима. Штавише, он је био управљен против претензија Диоскора Александријског, збаченог од стране Халкидонског сабора епископа. Међутим, извесно је да је текст збацио *петровско* тумачење римског примата и да је „*био у сагласности са логичким развојем црквеног организма током ромејског периода, будући да је Константинова ера прихватила принцип подударности црквене администрације са световном структуром империје*“.

Далекосежност раскола

Сабор је био обострано призната процедура решавања свих проблема у конфликтима и напетостима који се у односима Истока и Запада могу пратити од 4. до 11. века. На заједничким саборима, углавном сазиваним од стране Источних, и

опет сазиваним од стране цара, римским легатима је давано почасно место; сабори су служили као последњи суд, надлежан да решава спорове. Криза у спору између светог Фотија и папе Николе I решена је применом управо саборске процедуре (Сабор 879–880).

Германски оријентисано папство 11. века, папство франачко-германско које је сменило класично римско папство, није пак било ни настројено ни наклоњено саборности.

Крсташи су веома продубили антагонизам између двеју културно различитих цивилизација, ромејске или источне и латинске или западне. А тај антагонизам ће почети да тријумфује оснивањем Западног, или Карломањског Царства.

Календар као камен глобалног спотицања

73. Генијални српски научник Милутин Миланковић, налазећи се на врхунцу славе у глобалном свету науке нашао се истовремено и на почетку великих немира у Католичанској Цркви Православној. Он је као делегат државе Југославије и Српске Православне Цркве био учесник Првог Свеправославног Конгреса 1923. године у Константинопољу. Миланковић је са собом понео Календар (који је претходно израдио професор Максим Трипковић), и био приморан да га у Константинопољу преиначи.

Тако је разлика између Јулијанског-реформисаног и Григоријанског Календара постала релативно мала, али значајна.

Наиме, Васкрс би се славио по неизмењеној канонској одредби прве недеље након првог пуног месеца иза пролећне равнодневице, с тим што би се час равнодневице и час пуног месеца утврђивали астрономски. Православни и римокатолички Васкрс не би се увек поклапао; тако, у педесет година после Конгреса разлика би се јавила 1924, 1927, 1943, 1952, 1962 и 1967, чиме би била изражена релативно мала, али значајна разлика.

Биле би преступне само несекуларне године чији би број векова подељен са 9 давао 2 и 6. То би онда биле године 2000, 2400, 2900 и 3300, чиме би се разлика у односу на Григоријански календар показала тек 2800. године.

Календар нису прихватиле све православне Цркве, међу њима ни Српска. До данас су то учиниле Цариградска (у Дијаспори), Александријска, Антиохијска, Бугарска и Румунска патријаршија, Атинска, Финска и Албанска архиепископија, ...

Њихов прелазак на Миланковићев, или цариградски, или реформисани новојулијански Календар, никако пак не на Календар Григоријански, одјекнуо је у неким домаћим срединама мање-више као атомска бомба, и изазвао големе реакције: отпоре и расколе, прво на десетине хиљада отпораша, а затим на десетине хиљада *старокалендараца* – који су временом завршили у расколу! Реакције *новокалендараца* и државних власти у неким црквеним срединама, рецимо у атинској архиепископији, такође нису изостале: претње, осуде, прогони, хапшења, тортуре или мучења *старокалендараца* до саме смрти!

Зелени Патријарх

75. Какве ће још био-и-еко-етичке проблеме изазвати у Васељени *Зелени Патријарх*, Његова *Свебожанска Свесветост* Васељенски Патријарх Вартоломеј Први (*хриматолакос катотатос*), или да ће их, не дај Боже даље изазвати у области црквено-политичке екологије, видећемо ових страобалних дана ... којима сви ми православни хришћани идемо у сусрет!

Смрт као холокауст

76. Смрт је починитељ тоталнога геноцида и холокауста у људском роду и над њим. У *Суботу Месопусну* када вршимо помен свима од века упокојеним православним хришћанима, оцима и браћи нашој, ми *плачем(о) и ридам(о) кад помислим(о) на смрт* и (кад) *видим(о) у гробовима нашу по образу Божјем саздану красоту где лежи безоблична и беславна и (безизображена)*. *О чуда! Каква се то тајна догодила са нама? Како се предадосмо трулежи? Како се присајединисмо смрти? Ваистину, као што је писано, по заповести Бога* (упокојитеља сваког престављеног и престављене).

Смрт је унаказитељка и свеизелица Адамових потомака бачених у земљу, и них који су претходно са себе збацили сву лепоту, еда би били расточени у гробу гнојем и црвима, еда би били земљом покривени и тамом прогутани.

77. Молећи се Тројичној Ипостасној Божанској Светлости – Једноме Богу – да просветли нас који Му вером служимо, и да нас избави од вечнога огња *свеспаљујућега* или *олокавтоматскога*, ми кличемо: *Свет јеси беспочетни Оче, свет јеси сабеспочетни Сине, свет јеси божанствени Душе!*

78. На непрестани *плач и ридање* нагони нас помисао на *вечни огањ* или холокауст савести, на *крајњу таму и тартар* егопатије, и опет на *љутог црва* себеосуђивања и на *непрестани шкргут* зуба сопствене немоћи да се ствари исправе у тек новонасталој вечности по Страшном Суду.

Дакле холокауст у вези са Страшним Судом није предмет њега самога – Суда – већ предмет нашега избора вечности са Христом и у Христу, или без Њега и изван Њега. У орошавајућој благодати, или у олокавтоматскоме огњу.

79. Пост пријатан, Господу угодан и прави, јесте: *одрицање од зала, уздржање језика и одустајање од јарости, непријемчивост за похоту и оговарање, обустављање лажи и престопа заклетви и завета* (видети: на *Стиховње, Самогласан дана, Глас 3, Посни Триод*). Оваквим приступом планетарним ресурсима, а пре свега људима, моћницима и козмократорима никад не би падала демонска мисао на памет да је само насилним и холокаустичним смањењем броја људи на Земљи одржив живот и опстанак наше планете Земље.

80. Есхатолошко блаженство и вечни живот и есхатолошки холокауст и вечну муку предодредиће нам наша најмања браћа. Чиме?! Оним што смо им чинили, или им нисмо чинили: њих гладне нахранили или не, њих жедне напојили или не, њих странце примили или не, њих наге оденули или не, њих болесне посетили и утамниченима дошли, или не! (Матеј 25, 31, 46).

Извори

- Библија – Нови Завјет.
Епископ захумско-херцеговачки и приморски Атанасије (Јевтић), *Православни дух у старим српским записима и натписима*, у: Православни дух у српској књижевности, Српско Сарајево-Требиње, 1998, 50.
Велики Требник, Призрен, 1993, 155.
Јован Мајендорф, *Православље и саборност*, 1956, 74, на енглеском.
Plato, *The Republic, The Dialogues of Plato*, 2. vols, изд. и прев. В. Jowett, New York: Oxford University Press, 1982, vol. 2, 323.
Посни Триод, Москва, 1992, 17, 26, 88.
Софроније Сахаров, *О молитви*, Солун, 1993, 87-96, на грчком.

Литература

- Baldini 2003 – Masimo Baldini, *Istorija Komunikacije*, Smederevo, 2003, 72-84.
Буњуел (недатирано) – Луис Буњуел, *Моја лабудова песма*, Београд, 261-262.
Дебре 200 – Режи Дебре, *Увод у медиологију*, Београд, 2000, 244-254.
Деј 2004 – Луис Алвин Деј, *Етика у медијима, примери и контраверзе*, Београд., 2004, 513-515; 398- 405; 507-509.
Денет 2006 – Данијел Денет, *Време Дарвиновог повлачења?*, у: НИИ, број 2871, 5. 1. 2006, 72.
Dvornik 1958 – Francis Dvornik, *The Idea of Apostolicity in Bizantium*, 1958, 39, на енглеском.
Locke – John Locke, *Second Treatise On Civil Government*, цитат преузет из Л. А. Деј, *Етика у медијима*, 398, ф. н. 2.
Можемо бити браћа, Еколошки покрет града Новог Сада, 106, 109.
Пинтер – 2002 Харолд Пинтер, *Отворено писмо премијеру*, у: *Разни гласови*, Нови Сад, 2002, 261.
Helms Stephen: *The matador's cape – Reckless Reponse to Terror*, или у преводу: Стивн Холмс, *Матадорова пелерина – Безобзиран одговор Америке на терор*. (Видети у Л. А. Деј, *Етика у медијима*, 398, ф. н. 2).

David Perovic

MEDIOLOGY
AND
TECHNO-ETHICS,
GEO-POLITICAL CONSTRUCTIONS

AND
TECHNOLOGICAL DESIGN

*Contemplative chapters
on
the technics of holocaust
of the global village's
global politics*

(Theological essay: the Post³-modern and the holocaust)

*Biblical-ecclesiological theme of doing good in right pleasure to Zion and of building the walls of Jerusalem (Psalm 51, 18) falls into the category of Lord's condescension; into the category of the love of God the Father and the grace of God the Son and the communion of the Holy Spirit. And again, it falls under the category of Church building, building material being the living reasoning stones. In this Temple: the Temple of the living Body of Christ, the sacrifice of righteousness with burnt offering and whole burnt offering (Psalm 51, 19) will be cancelled as being of the Old-Testament, and as being of the New-Testament there will be introduced: confession of true faith and life according to it, and love, and the bearing of the cross in anticipation of the Last Judgment and the general resurrection of all. And there, it is this that now becomes the sacrificial-Eucharistic Lord's condescension of the temple. This, and nothing else! It can in no way be the Hitlerian: Mein Kampf; or the Nazi: Holocaust; or the Churchillian: Gallipoli; or the futuristic: American dream; or the communist: blood drenched deception and hypocrisy. – All this again in no way on the account of the insomnia and the nightmares and the torments of hell of the rest of the world: generations of men, women and children! Not on the account of **bullocks offered upon the altar** (Psalm 51, 19), that is to say men, women and children who are being led into the gas chambers and the crematoria, and who are being experimented on without the use of the anesthetic, without a drop of oil and without a whisper of mercy.*

О аутору

Давид Перовић – Рођен 1953. године у Тураковцу (Метохија).

Теолошке студије окончао 1983. године у Београду.

Монашки постриг примио у Лаври Високи Дечани (1983).

Био предавач у богословијама (Крка, Призрен – 1983/89) и на Духовној Академији у Србињу (1995/97).

Докторски рад *Пневматологија светог Василија Великог* одбранио 2002. године.

Континуирано предаје Хришћанску етику и Аскетско богословље на ПБФ УБ (1995/2009).

David Perovic, born 1953 in Djurakovac, Metohija (Ras-Prizren diocese). He studied theology at the Faculty of Theology of the Serbian Orthodox Church in Belgrade (1977-1983).

He entered the monastic order in the imperial Lavra of Visoki Decani (1983). He taught as a supplet in the seminaries of St. Three Hierarchs in Krka and St. Brothers Ciril and Methodius in Prizren (1983-1989). He Taught at the Spiritual Academy of St. Basil of Ostrog in Srbinje.

He defended the doctoral dissertation in dogmatic patristics entitled *Pneumatology of St. Basil of Great* at the Faculty of Theology of Belgrade University in 2002.

He has taught Christian Ethics (with Ascetics) and Ascetic Theology at the Faculty of Belgrade University (1995-2009-2018).